

RandKrant

M A A N D B L A D

VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

**Linkebeek: Waar Vlamingen
tweetalig moeten zijn**

FiguranDten Gerty Christoffels:
**'Ik snap niet wat de communicatie tussen
Vlamingen en Walen toch zo moeilijk maakt'**

Beste Vlaamse kok van 1998 komt uit Hoeilaart

Zomerevenementen in de rand

Jeugdraad van Kraainem wil meer leven in de brouwerij

De Jeugdraad van Kraainem heeft een nieuwe voorzitter. Pascal Demay is 27 en woont al 25 jaar in de gemeente. Elf jaar zat hij in het bestuur van de jeugdclub 'De Villa' waarvan vier jaar als voorzitter. Na een korte rustpauze is hij nu tot voorzitter van de Jeugdraad verkozen.

Toch een heel stuk zelfopoffering voor iemand die 27 is en gehuwd, of niet?

Ik heb mijn verkiezing in eerste instantie aanvaard omdat de werking van de Jeugdraad de laatste tijd te wensen overlaat. Daar komt bij dat de jeugdclub waarvan ik vier jaar voorzitter ben geweest, momenteel met nogal wat problemen heeft af te rekenen. Ze zitten met een jong bestuur dat een extra steuntje goed kan gebruiken. Ik denk dan vooral aan het praktisch leiden van de vergaderingen en aan een stevige financiële controle.

Futloos

Je zegt dat de werking van de Jeugdraad de laatste tijd te wensen heeft overgelaten. Wat moet ik me daar concreet bij voorstellen?

Het vorig bestuur heeft de Jeugdraad zes jaar geleid en de laatste twee jaar was de fut er helemaal uit. De 'Villa's Garden Party' en het 'Weekend van de Jeugd' waren zoal de enige activiteiten die nog werden geprogrammeerd. **Wat wil jij er dan van maken?**

Het is een probleem om jongeren tegenwoordig nog voor iets te interesseren. Als je ze over de drempel

wil halen moet je al gratis bier geven, alleen daar komen ze nog echt op af. Daar moet dus iets aan gebeuren en ik ga dat proberen door een breder publiek aan te trekken. Ik wil activiteiten organiseren die ook de iets ouderen kunnen aanspreken. Voorts denk ik aan een intense samenwerking met Wim Meert van het Gemeenschapscentrum De Lijsterbes. Wim is iemand die zich echt inzet om het culturele leven in Kraainem wat op te krikken.

Aan welke activiteiten denk je?

Nog niet zo lang geleden hebben we in samenwerking met De Lijsterbes een Jazz&Blues optreden gehad en daar zijn 300 mensen op afgekomen. In augustus organiseren we met De Villa een jeugdkamp in de Ardennen en in september is er een cursus 'self defence'. Voorts denken we aan indoor-ski, aan een cursus hedendaagse dans met dansgroep Dakra, en tussendoor staan er nog enkele musea- en brouwerijbezoeken op de agenda.

Iedereen welkom

Welke jeugdverenigingen zitten er in de Jeugdraad van Kraainem?

Er is het jeugdhuis De Villa, er zijn de chiro-meisjes en -jongens en nu is er ook nog de speelpleinwerking bijgekomen.

Over hoeveel jongeren spreken we nu?

We hebben 12.000

inwoners in Kraainem, waarvan een kleine 30% Vlaming is. De jeugdclub De Villa telt negentig leden tussen 16 en 30 jaar, de chiro heeft een honderdtal leden en het speelplein kreeg vorig jaar een veertigtal kinderen over de vloer. De jeugdclub heeft uiteraard een Vlaams karakter, maar we sluiten de Franstaligen niet uit. Voor de optredens opteren we voor Vlaamse artiesten, maar als gast is iedereen welkom.

Hoe is de relatie met het gemeentebestuur?

Die valt wel mee. We mogen beschikken over het Jeugdhuis De Villa en we krijgen elk jaar een tegemoetkoming voor ons gas- en elektriciteitsverbruik. Bij schepen Van Begin van Vlaamse aangelegenheden en Vlaams onderwijs kunnen we terecht als er een probleem is. Voor de rest laten ze ons gerust en wij hen.

Krijgen jullie logistieke steun?

Nee, zeker niet als er sprake is van activiteiten die uitgaan van het Vlaams Cultureel Centrum. Daar is het gemeentebestuur niet zo happig op. Ze gaan ervan uit dat we geld genoeg hebben om bijvoorbeeld vervoerskosten te betalen omdat we subsidies ontvangen via het Jongerenbeleidsplan.

Flor Stein

Info: Pascal Demey, tel. 02/721 68 65, GC De Lijsterbes, tel. 02/721 28 06.

'Als je jongeren over de drempel wil halen, moet je gratis bier geven, alleen daar komen ze nog echt op af'

FOTO: FLOR STEIN

FOTO JOS VERHOODEN

* Zoals bekend lost premier Dehaene de problemen pas op als ze zich aandienen * Daarmee is hij hierboven volop bezig * Voor de goede orde: de eerste minister verorbert geen stukje octopus maar een maatjesharing * Wat echtgenote Celie aan het oppeuzelen is, is niet geheel duidelijk * Het zou blijken de foto net zo goed een hot dog kunnen zijn * Als een half uitgepakt stuk mattetaart * Ook het zwierig onderdrukken van een zich aankondigende niesbui behoort tot de mogelijkheden * De pink van onze first lady verwijst trouwens eerder naar het hanteren van een kopje thee dan van een Hollandse nieuwe * Maar zij smakt tenminste niet * Jean-Luc neemt precies een dolfinenpose aan * Hij vergeet dat je een maatjesharing in je keel hoort te laten glijden * De premier lijkt zijn maatje daarentegen wel in vervoering te kussen *

Soals hij dat eerder deed met een verbouwereerd zeehondje * Het beestje is daar nog altijd niet goed van * Net zoals de public relations afdeling van Interbrew * Die lust Jean-Luc ongetwijfeld rauw

GEVONDEN VOORWERPEN

omdat hij niet in hun Hoegaarden bijt * Intussen lijkt de vraag gerechtvaardigd of de eerste minister nu in een maatje bijt dan wel in een glad gestreken rolmops * Voordat de beestjes immers in het Huis van de Toekomst in Vilvoorde arriveerden, moesten ze menig watertje doorzwemmen * Het eerste vaatje Hollandse nieuwe werd officieel op 26 mei om 16.30 u in Scheveningen geveild * Celie had op dat moment in Oostende al een schooltje maatjes naar binnen gewerkt * Waarop ze met een tonnetje in een helikopter werd gehesen en naar Vilvoorde gevlogen * Baas Schouppe had haar als promotiestunt graag in de trein gewild * Om de natie het onomstotelijke bewijs te leveren dat sommige treinen wel degelijk af en toe een beetje rijden * Maar die haring bakte niet * Met Schouppe weet je immers niet meer waar je uitkomt * Terwijl Celie met het eerste officiële vaatje naar Vilvoorde vloog * Vertrok uit Scheveningen ook een eerste officieel vaatje naar Gent * Waar het om 19.20 u door de Nederlandse ambassadeur aan de Oost-Vlaamse gouverneur Balthazar werd overhandigd * Uitgerekend op het moment dat premier Dehaene in Vilvoorde na de zoveelste Hollandse ouwe een tevreden boertje liet * En tot ontsteltenis van de Interbrew-top informeerde of er geen Duvel van Moortgat te krijgen was * Om die Hollanders straks in Frankrijk eens goed de duvel aan te doen * En nu maar hopen dat de rode duivels ginder niet te vaak achter het net moeten vissen * Anders lust Jean-Luc Leekens rauw *

Sluiting Artic-fabriek wordt zegen voor Lot 4

Begin 1996 ging de ijsjesfabriek van Artic in de Beerselse deelgemeente Lot tegen de vlakte. Uit de puinhoop verrijst momenteel een eigentijdse sociale woonwijk; Het Zennemeander-project.

Van faciliteiten en LAT-relaties 8

Linkebeek: waar Vlamingen tweetalig moeten zijn.

FiguranDten 10

Gerty Christoffels, al 15 jaar bekend van het toeristisch programma 'Boeketje Vlaanderen', presenteert deze zomer 11 weken lang het televisieprogramma 'Huiszoeking'. Een gesprek met een Limburgse die zich thuis voelt in de rand.

Een Franse historicus met een boontje voor Vlaanderen 12

De rand vol vertier 19

Zaventem droomt van multifunctionele hippodroom 23

In juli verschijnt RandKrant niet.

We zijn er weer met RandKrant nr 7 rond 24 augustus a.s.

E N O O K N O G

VAN ASSE TOT ZAVENTEM 6 • JULI IN DE RAND 14

ZONDER OMWEGEN 18 • RESTAURANDT 20

VAN TUINEN EN HUIZEN 22 • GASTENBOEK 24

COLOFON

Randkrant verschijnt maandelijks op 134.000 exemplaren en is een initiatief van vzw Informatie Vlaamse Rand.

Hoofdredactie: Henry Coenjaarts

Findredactie en secretariaat: Geneviève Ostyn

Vormgeving: Mega.I.Una, Brussel

Druk: A. De Cuyper-Robberecht, Zele

REDACTIEADRES:

Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel,

tel 02 460 45 12, fax 02 460 32 67

Verantwoordelijke uitgever: Henry Coenjaarts,

Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel.

Sluiting Artic-fabriek wordt zegen voor Lot

Januari 1993: voor de 115 personeelsleden van de ijsjesfabriek Artic in het hartje van Lot en hun familie begon het jaar slecht. De Amerikaanse moedermaatschappij die Artic even voordien had overgenomen, besloot omwille van herstructurering de deuren in Lot te sluiten. Voor de Zennevallei ten zuiden van Brussel was het de zoveelste economische klap. In Lot zelf, dat al meer dan vijftig jaar met de fabriek was vergroeid, sloeg het nieuws in als een bom. Nu, vijf jaar later, wist het gemeentebestuur van Beersel de wonde te helen.

Uit het puin van de voormalige Artic-fabriek zal binnenkort een nieuwe sociale woonwijk oprijzen en de Zenne-oevers worden tot natuurpark geherwaardeerd. Het dorp krijgt meer ademruimte en meer groen, zodat de sluiting van Artic uiteindelijk zal uitdraaien op een zegen voor de Beerselse deelgemeente Lot. Beersel stelt hiermee een schoolvoorbeeld van hoe leegstaande bedrijfsruimten in een dorpskern met veel goede wil en een flinke dosis werkkraft kunnen worden gesaneerd en kunnen bijdragen

tot de herwaardering van de hele dorpskern.

Dorpsherwaardering

'Al van in het begin, toen duidelijk werd dat de sluiting van Artic onafwendbaar was, heeft het gemeentebestuur zijn nek uitgestoken en er alles aan gedaan om deze industriële site in het centrum van Lot niet te laten verkommen. Er moest iets gebeuren

De kostprijs van wat op de voormalige Artic-site wordt gerealiseerd, bedraagt 475 miljoen frank

met de oude gebouwen en de bijhorende terreinen en het moest tegemoetkomen aan de gemeenschap van Lot en omgeving, want aan verkrotte panden heeft niemand wat. De gemeente nam al snel de beslissing om op het fabrieksterrein sociale woningen te bouwen, gecombineerd met ruimtes voor lokale handel en diensten. De ligging leent zich daar uitstekend toe: de site sluit aan bij een reeds bestaande sociale woonwijk en

bevindt zich dichtbij het treinstation en ander openbaar vervoer en in de buurt van sport- en recreatiemogelijkheden. 'Het was de bedoeling van het gemeentebestuur om in de eerste plaats een positieve bijdrage te leveren aan de dorpsherwaardering van Lot en ook op het terrein iets te doen aan de sociale verdringing door eigentijdse, betaalbare woningen ter beschikking te stellen voor de gezinnen van Beersel en omgeving', zegt burgemeester Hugo Casaer.

Dat Beersel een dergelijk groots project niet alleen aankan, werd al snel duidelijk. Na wat overredingswerk stapten de intercommunale Haviland en de huisvestingsmaatschappij Halle-Zennevallei mee in het project dat de naam 'Zennemeander' kreeg. Domus Flandria, het impulsgebied Zennevallei, de GOM Vlaams-Brabant en een reeks subsidiërende instanties van de Vlaamse Gemeenschap kwamen met kredieten over de brug. Geen overbodige luxe want wat er binnenkort op de voormalige Artic-site wordt gerealiseerd kost ruim 475 miljoen frank. De gemeente Beersel ontpopte zich als de stuwende kracht achter het geheel; 'Omdat we rotsvast in het project geloven', aldus Hugo Casaer.

Focuswoningen

Inmiddels blijven van de oude Artic-site alleen nog wat kantoren over. De fabriek zelf ging al begin 1996 tegen de vlakte. De huisvestingsmaatschappij Halle-Zennevallei startte in de loop van de voorbije maand maart met het bouwen van 40 sociale huurwoningen, waaronder drie eengezinswoningen en 37 appartementen. Binnenkort laat ook de intercommunale bouwfirm

Une vieille usine reconvertie en quartier social

La fermeture en 1993, dans l'arrondissement de Beersel, de l'usine Artic constituait pour la vallée de la Senne au sud de Bruxelles un revers économique sérieux. Cinq ans après la fermeture, l'administration communale est pourtant parvenue à panser la plaie et l'ancien terrain de l'usine accueillera d'ici peu un nouveau quartiers de résidences sociales, tandis que les rives de la Senne seront revalorisées en parc naturel. Par ailleurs, des espaces sont également prévus pour accueillir des commerces locaux, des services et des bureaux. Beersel montre ainsi, de manière exemplaire, comment on peut assainir, moyennant une solide dose de bonne volonté et d'énergie, des espaces industriels inutilisés au sein d'un village et revaloriser de la sorte tout le centre rural. Le prix de revient de cette réalisation, qui a pour cadre l'ancien site Artic, est de l'ordre de 475 millions de francs.

ma's aanrukken om daarbovenop nog eens 37 koopwoningen te bouwen, elk met twee tot vier slaapkamers. Alles in een eigentijdse architectuur, aangepast aan de omgeving.

Opmerkelijk is dat in het Zennemeanderproject ook de bouw van twaalf focuswoningen is voorzien. Dat zijn woningen voor gehandicapten die wel min of meer zelfstandig kunnen wonen, maar die af en toe toch hulp nodig hebben. Voor hen komt er ook een centraal dienstgebouw. Al deze woningen worden aangelegd met zicht op de achterliggende Zenneoevers, die volledig geherwaardeerd zullen worden als natuurpark en waar men opnieuw langs het water zal kunnen kuieren. Ook deze saneringswerken zijn inmiddels volop bezig. Aan de ingang van de nieuwe wijk komt een nieuw dorpsplein waar ook ruimte is voorzien voor lokale handel en diensten. De oude Artie-kantoren die overeind bleven, worden gerenoveerd en zullen de nieuwe thuishaven worden van het Brusselse OCMW. Toen de rijkswacht van de plannen van het Beerselse gemeentebestuur hoorde, stelde zij voor om dan meteen ook maar het rijkswachtgebouw aan te passen. De rijkswachtbrigade van Lot krijgt dus binnenkort aan de zijde van de Beerselstraat een volledig nieuwe kazerne met achteraan enkele woningen voor de rijkswachters. Het oude gebouw wordt afgebroken.

Laboremus

'Het heeft ons veel moeite gekost om iedereen zo snel voor de sanering van de kankerplek in spe te winnen en de leegstand om te buigen in een opwaardering van Lot. De naam Zennemeander is dan ook niet gestolen, maar wijst veeleer op de vele administratieve kronkels die het dossier op allerlei administraties heeft doorlopen', geeft burgemeester Casaer toe. Een bewaard gebleven blauwe steen uit de oude Artiefabriek met het Latijnse opschrift Laboremus (Laat ons samenwerken), prijkt nu boven de eerste sociale woningen. Een wijsheid uit het verleden die ook de promotoren van vandaag nog weet te inspireren.

Ingrid Depraetere

OVERIJSE

Onteigenen en verder niets

Vijftien jaar is het nu al geleden dat de Vlaamse Gemeenschap de domeinen Hagaard en Terlanenveld in Overijse van de Brusselse gemeente Etterbeek en Sint-Lambrechts-Woluwe onteigende. Wat in die periode had kunnen uitgroeien tot een mooie jeugd-, sport- of andere zinvolle infrastructuur, ligt er vandaag verkommerd en verwaarloosd bij. Mogelijke bestemmingen worden door het gemeentebestuur als te duur of niet realiseerbaar van de hand gewezen.

De gemeentebesturen van Sint-Lambrechts-Woluwe en van Etterbeek organiseerden op beide plaatsen sinds 1960 speelpleinen en openluchtactiviteiten voor de kinderen uit hun gemeente. Toen de beide burgemeesters in 1983

De vele plannen voor de domeinen Hagaard en Terlanenveld werden nooit gerealiseerd

de tijd rijp achtten om ter plaatse ook Franstalig onderwijs op poten te zetten, vond de Vlaamse Gemeenschap het welletjes en onteigende zij de terreinen om ze in handen te geven van het Vlaams Commissariaat-Generaal voor Toerisme (VCGT). Dat kondigde optimistisch aan dat de nieuw verworven domeinen een toeristische bestemming zouden krijgen. Even was er sprake van kampeerterrainen, maar uit vrees dat anderstaligen op die kampeerterrainen een vaste stek zouden vinden, werd dat idee snel afgevoerd. Daarop dokterde het VCGT aan plannen om van de Hagaard een centrum voor verblijfstoerisme en dagrecreatie te maken. Het

domein in Terlanenveld zou gebruikt kunnen worden voor jeugdvakanties met ondermeer speelterreinen voor Brusselse kinderen. Geen van die plannen werd ooit gerealiseerd. Het enige dat gebeurde was dat de domeinen nog maar eens van eigenaar veranderden.

Geen fuiven

Ook de huidige eigenaar, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, heeft nog niet veel initiatief aan de dag gelegd. 'Geldgebrek', zegt de Overijse schepen Dirk Dewolf. Terwijl de jeugd van Overijse en van de hele Druivenstreek snakt naar een geschikte fuifruimte die het hele jaar door kan worden gebruikt, staan op het grondgebied van één gemeente twee complexen te verkommeren. In het open Terlanenveld, waar de eerste buur veel verder dan de spreekwoordelijke boogschuit van het domein woont, zouden de fuiven zelfs zonder geluidsbegrenzer kunnen worden gehouden. Schepen Dewolf is het daar niet mee eens. 'Door de kleine indeling van de ruimtes in Terlanenveld is het complex ongeschikt om fuiven te houden. De Hagaard ligt vlak in het centrum van de gemeente, heeft geen parkeerterruimte en komt dus zeker niet in aanmerking als fuifruimte.' En dan is er nog de speelpleinwerking, gemeentelijk of intergemeentelijk. Die zou op de Hagaard toch goed zitten? 'Het gebouw is te vervallen voor een tijdelijke gebruiker zoals onze gemeente er een zou kunnen zijn. De infrastructuur in erfpacht nemen zou ons teveel aan herstellingen kosten', vindt Dirk Dewolf. De vroegere pleisterplaatsen van de Brusselse francofonie in Overijse gaan sombere dagen tegemoet. Of duikt er dan toch nog een gefortuneerde weldoener op?

Willy Fluyt

VAN ASSE TOT ZAVENTEM

DE RAND

Zwitsers in wespennest

Eind mei kreeg de rand het bezoek van Dumeni Columberg, verslaggever van de Commissie mensenrechten van de Raad van Europa. Tijdens een driedaagse informatieronde praatte de Zwitserse Reto-Romaan met een vijftigtal vertegenwoordigers van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap over de situatie van de Franstaligen in de rand. Zijn werkbezoek kwam er na een voorstel van resolutie dat FDF-kamerlid Clerfayt (schepen in Sint-Genesius-Rode) en zijn PRL-collega De Decker indienden bij de Raad van Europa over de vermeende discriminatie van de Franstaligen in de randgemeenten. De twee leden van de Raad van Europa vinden dat de Franstaligen in de rand een minderheid zijn die in hun burgerrechten worden beknot. Eerder haalde Clerfayt met dezelfde aanklacht al eens bakzeil voor het Europees hof van de Rechten van de Mens. Europees commissaris Columberg kwam ter plaatse poolshoogte nemen en praatte met de misnoegde Franstaligen, de Vlaamse voogdijoverheid, prominenten uit de rand en enkele juridische instanties. De Zwitserse waarnemer leek nogal geschrokken van de hele heisa en had niet verwacht in zo'n wespennest terecht te komen. Hij beklemtoonde ook dat hij hier als een neutraal persoon alleen maar informatie kwam inwinnen en geen onderzoek voerde. Op de vraag of de Franstaligen in de rand een gediscrimineerde

minderheid zijn, moest de Zwitser het antwoord voorlopig schuldig blijven. Columberg zal zijn bevindingen nu neerschrijven in een rapport en in september verslag uitbrengen aan de parlementaire vergadering van de Raad van Europa. Die adviseert de 40 lidstaten onder meer over hun minderhedenbeleid. De kaderconventie

FOTO: DIERICK DE ARIENBERGHE

van de Raad van Europa ter bescherming van de nationale minderheden werd door ons land nog niet ondertekend. 'Onder druk van de Vlamingen', beweren Clerfayt, PRL, PS en PSC. De Vlamingen willen alleen tekenen op voorwaarde dat Nederlandstaligen noch Franstaligen in België als een minderheid kunnen worden beschouwd want de twee grootste bevolkingsgroepen in ons land krijgen voldoende waarborgen in de grondwet en de taalwetten. De parlementaire vergadering van de Raad van Europa moet nu op basis van het rapport van Columberg beslissen of het 'discriminatie-dossier' van de Franstaligen in de rand zwaar genoeg weegt om behandeld te worden in die Raad. Dat laatste lijkt

hoogst twijfelachtig, want de Zwitser meldde na zijn verkennende gesprekken dat de complexe taalsituatie in België in zijn historische context geplaatst moet worden en dat er van buitenuit geen pasklare oplossing kan worden opgelegd wegens het uniek karakter van dit typisch Belgische probleem. Verder stelde Columberg met vreugde vast dat de taalkundige verschillen een goede verstandhouding tussen de bewoners niet in de weg staan en dat er heel zorgvuldig met de problematiek moet worden omgesprongen om België niet in zijn voortbestaan te bedreigen.

WS

VILVOORDE

De bioscoop van toen

Half september verschijnt 'De Historiek der bioscopen van Vilvoorde' van de hand van Vilvoordenaar Adelyn Calderon. Een terugblik op de tijd toen er in de Zennestad, net zoals in vele andere gemeenten, nog een handvol filmzalen te vinden was. Die zijn ondertussen allemaal verdwenen, niet alleen door de opkomst van grote zalen met cinerama die vanaf de expo '58 hun intrede deden, maar vooral ook door toedoen van de televisie die de doodsteek voor de kleine zalen betekende. In een rijkelijk met foto's geïllustreerde flashback, werpt Calderon een nostalgische terugblik op het Vilvoordse filmverleden. Van

Kortelings
OPENING VAN
CINEMA MONTY
LEUVENSCHEN STRAAT, 17.
•••
Moderne Klank Installatie :
WESTERN ELECTRIC
VERZORGD PROJECTIE.

de eerst filmprojectie in 'Cinema Pathé' rond 1910 tot de hoogdagen van de cinema in de jaren '50, toen ook de Vilvoordenaars verzot waren op vlot verteerbare Hollywoodproducties om het oorlogsleed door te spoelen. In een twintigtal cinemazalen zoals De Monty, de Metro-pole, Cinema Kursaal, Kino Star en de Royal konden de Vilvoordenaars zich toen vergapen aan Quo Vadis, Ben Hur en andere spektakelfilms, waarvan Calderon de hele waslijst met titels, hoofdrolspelers en datum van vertoning voor de cinefiele liefhebber in zijn naslagwerk heeft opgenomen. Maar al die plaatselijke tempels van het witte doek zijn ondertussen verdwenen. Voor 'Het verdriet van Vilvoorde', de Jan Bucqoy-verfilming van het Renaultdrama, zullen de Vilvoordenaars wellicht naar Brussel moeten trekken.

WS

RANDUIT

Informatie zonder gaten

Als op de redactie van Randkrant de telefoon gaat, dan hebben we aan de andere kant van de lijn heel vaak te maken met een lezer/es die vindt dat we onvoldoende aandacht besteden aan culturele of andere activiteiten in zijn/haar gemeente. Sommige verantwoordelijken van kleinere culturele centra hebben ons in het verleden zelfs het bittere verwijt gemaakt dat we de grote broers van Strombeek en Dilbeek zo ruimschoots aan bod laten komen in ruil voor gratis zitjes en dito drankjes achteraf. Zo werkt dat bij ons echter niet. De ongewilde discriminatie van de kleinere centra in onze culturele agenda had gewoon te maken met het feit dat de groten zo vaak zoveel op hun affiche hebben staan, dat de kleintjes wegens plaatsgebrek en wegens

een programma met minder uitstraling al eens in de verdrinking raakten.

Nieuwe bijlage

Gelukkig is er beterschap op komst. Vanaf het volgende nummer dat u in de tweede helft van augustus in de bus krijgt -in juli verschijnen we niet- bevat Randkrant maandelijks de spiksplinternieuwe bijlage Randuit. Randuit is een initiatief van de vzw De Rand die o.a. de Gemeenschapscentra in de zes faciliteitengemeenten beheert, maar die ook daarbuiten een aantal activiteiten ontplooit. De nieuwe bijlage telt acht pagina's en bevat naast een uitgebreide activiteitenagenda ook een mix van korte en langere artikelen die toelichting geven bij de agenda of dieper ingaan op algemene onderwerpen, zoals het verenigingsleven in een

gemeente, een bepaalde sporttak, jeugdcultuur, vormingsactiviteiten en nog zoveel meer. Het enige waar u in Randuit tevergeefs naar zult zoeken zijn politieke evenementen zoals het bal van de burgemeester.

Drie sectoren

Zoals de titel boven dit artikel al laat uitschijnen, beoogt Randuit om u zo volledig mogelijk te informeren over het culturele leven en over andere interessante gebeurtenissen in uw gemeente. Om die opdracht waar te maken wordt het verspreidingsgebied van Randkrant opgedeeld in drie sectoren die elk een eigen Randuit krijgen.

Sector A omvat de volgende gemeenten met hun deelgemeenten:

Overijse, Hoeilaart, Tervuren, Wezembeek-Oppem, Kraainem, Zaventem.

Sector B omvat de volgende gemeenten met hun deelgemeenten:

Sint-Genesius-Rode, Beersel, Linkebeek, Drogenbos,

Sint-Pieters-Leeuw, Dilbeek, Zellik.

Sector C omvat de volgende gemeenten

met hun deelgemeenten: Wemmel, Meise, Grimbergen, Strombeek-Bever, Vilvoorde, Machelen.

U krijgt dus vanaf augustus wel nog allemaal dezelfde Randkrant, maar al naargelang de sector waarin u woont, vindt u in het blad een Randuit met nieuws uit uw directe omgeving. Daarnaast blijft de maandelijkse algemene cultuuragenda in Randkrant bestaan, zodat u op de hoogte blijft van de niet te missen topevenementen in de hele rand. En voor de lezers die echt het onderste uit de kan willen, is de bijlage Randuit uit elke sector afzonderlijk beschikbaar in het cultureel centrum van hun gemeente. De lezers in Wemmel bijvoorbeeld kunnen in het Gemeenschapscentrum De Zandloper dus gratis de Randuit bestemd voor Beersel of voor Tervuren komen ophalen en omgekeerd.

Ronduit onmisbaar

Tenslotte nog dit; Verenigingen, groepen en andere creatievelingen die hun activiteiten via Randuit bekend willen maken, nemen best tijdig contact op met het cultureel centrum van hun gemeente, of als er geen cultureel centrum is, met de voor cultuur bevoegde gemeentefunctionaris. Van daaruit worden de berichten gekanaliseerd naar de sectorverantwoordelijken, die er samen met de redactie van Randkrant voor zullen zorgen dat Randuit een ronduit onmisbaar baken wordt om koers te zetten naar het vele dat de rand te bieden heeft.

HC

ZURE DRUIVEN

Als er vandaag nog 3000 'druivenkassen' overeind staan van de meer dan 33.000 serres die de druivenstreek ooit telde, dan zal dat veel zijn. De massale invoer van de goedkope Zuid-Europese druiven betekende zo ongeveer het einde van de Brabantse druiventeelt die meer dan 100 jaar floreerde in de regio Overijse-Hoeilaart. De eens zo welvarende 'serristen' beseften al snel dat de goudader van hun wereldberoemde druivencultuur definitief was opgedroogd. Maar zij realiseerden zich ook dat hun grond in de directe omgeving van Brussel nog één keer goud waard zou kunnen zijn. En dus gingen meer dan 30.000 serres voor de bijl om plaats te maken voor villa's van welgestelde Brusselaars en buitenlanders. Helaas werd bij deze laatste oogst de 'last' van de daaruit voortvloeiende verfransing en internationalisering niet ingecalculleerd, waardoor de druiven nu voor sommigen een beetje zuur zijn gaan smaken.

Intussen hebben we het nog altijd over 'glazen dorpen', maar menigeen zal zich binnenkort ongetwijfeld gaan afvragen waar die benaming nu eigenlijk op slaat. De meeste veranda's in de streek zijn immers opgetrokken uit tropisch hardhout!

Van faciliteiten en LAT-relaties (2)

LINKEBEEK:

Waar Vlamingen tweetalig moeten zijn

Het heuvelachtige landschap van Linkebeek illustreert perfect de verhoudingen tussen Vlamingen en Walen in deze groene faciliteitengemeente: het samenleven tussen beide taalgemeenschappen gaat er bergop en bergaf.

De een ergert er zich al meer aan dan de andere. Feit is dat het kleine Linkebeek overweldigend verfranst is. Lea, geboren en getogen Linkebeeknaarster, zag de toestand evolueren. 'Soms denk ik wel: sta ik hier nu in Linkebeek of elders? Op straat hoor je bijna niets anders dan Frans spreken. In vergelijking met vroeger is de toestand op dat gebied verslechterd. Het ergert me toch een beetje.'

FOTO: FATMICK DE SPIEGELAERE

Maar Lea heeft zich aangepast aan de grote inwijking van Franstaligen (of moest het nu omgekeerd in een faciliteitengemeente?). 'Je bent bijna verplicht om Frans te leren', zegt ze. 'Mijn kinderen en kleinkinderen zijn ook tweetalig. Al spelend hebben we allemaal Frans geleerd. Daarom vind ik dan ook dat de Franstaligen niet mogen klagen over de omzendbrieven van minister Peeters. Ze moesten maar Nederlands geleerd hebben. Als iemand me iets in het Frans vraagt, antwoord ik in hun taal. Een kennis van mij doet dat niet. Zij zegt halsstarrig dat ze het niet verstaat en stuurt de mensen wandelen. Zo'n reactie vind ik overdreven.'

Olie op het vuur

In de gemeenteraad wordt er al tien jaar over gediscussieerd of er Frans mag worden gesproken. 'Veel animo is er niet tijdens de zitting', zegt de fractieleider van de Nederlandstalige lijst Linkebeek 2000. 'Er is een zwij-

Verlengstuk van Ukkel en Waterloo

Samen met buurgemeente Drogenbos behoort Linkebeek tot de kleinste van de faciliteitengemeenten. Van de oppervlakte van 415 hectare is nog zo'n veertig procent landbouwgebied of groene zone. Het landschap is zeer heuvelachtig: het hoogste punt ligt op 110 meter en het laagste op 40 meter. De smalle straatjes geven de gemeente een pittoresk uitzicht. Er is bijzonder weinig hoogbouw.

Volgens statistieken van het NIS telde de gemeente op 16 januari van dit jaar 4.678 inwoners. Daarvan wordt het aantal Franstaligen op 70 of 80% geschat, afhankelijk of het om een Nederlands- of Franstalige bron gaat. In de gemeenteraad vertaalt zich dat in twee zitjes voor de Nederlandstaligen, verkozen op de lijst Linkebeek 2000. De lijst behaalde bij de verkiezingen van 1988 drie zetels (21,7%). Bij de laatste stemronde in 1994 viel een zetel weg. Procentueel ging het niet om een spectaculaire daling. Linkebeek 2000 behaalde in tegendeel 22,2% (stijging te wijten aan het wegvallen van een derde lijst) en miste een extra zitje met net enkele stemmen te weinig. De van oorsprong Vlaamse (maar ondertussen Franstalige standpunten verdedigende) Christian Van Eyken is er burgemeester.

In Linkebeek staan Vlamingen en Walen in de verkiezingstijd lijnrecht tegenover elkaar, partijen zijn er al lang weggefallen. In 1976 verschenen de Franstaligen voor het eerst met een afzonderlijke lijst op het verkiezingsstoneel. Onmiddellijk behaalden ze de volstrekte meerderheid en het ziet er niet naar uit dat aan die situatie veel zal veranderen.

In tegenstelling tot de meeste andere faciliteitengemeenten wonen er in Linkebeek nauwelijks Eurocraten. In totaal huizen er maar 8% vreemdelingen, ook van buiten Europa. Linkebeek wordt vooral overspoeld door Franstaligen uit Ukkel en Waterloo.

AVh

'Als ik in Wallonië woonde, zou men mij daar ook niet in het Nederlands aanspreken'

gende meerderheid. Zelfs de schepenen kennen onvoldoende Nederlands om in die taal te kunnen discussiëren. Is dat nog democratie?'

In een faciliteitengemeente worden schepenen en OCMW-raadsleden rechtstreeks verkozen, met een onweerlegbaar vermoeden dat ze Nederlands kennen. 'Maar', aldus onze zegsman, 'omdat de Franstalige schepenen en raadsleden onvoldoende Nederlands kennen, gebeurt de gemeenteraad eigenlijk vooraf, in besloten vergadering. Daardoor is er voor de Vlamingen eigenlijk nog

Portrait of a facilities community: part II

In the last issue, the RandKrant began a series focusing on the six facilities communities in which we are trying to draw a picture of life in these special Flemish communities. This time it's Linkebeek's turn. Together with the neighbouring community of Drogenbos, Linkebeek is one of the smallest of the facilities communities. Around 40% of the community's surface area is either agricultural land or green zone. Moreover, the picturesque, hilly landscape perfectly illustrates the relations between Dutch-speakers and French-speakers in this green community: coexistence has its ups and downs. The number of Francophones in Linkebeek is estimated to be somewhere between 70 and 80% of the population, a percentage which varies depending on whether your source is Flemish or Francophone!

Whatever the precise number, the fact is that the small community is overwhelmingly penetrated by French-speakers, something which bothers some people more than others.

The small number of inhabitants means that the Flemish population of Linkebeek is in an even weaker position than they are in other facilities communities, and this is reflected in the life of local associations. But Francophones also find the small scale to be a problem. Linkebeek also illustrates how a small community can be further disadvantaged by an extra division among its inhabitants.

maar weinig uit de brand te slepen. Toch denk ik dat wij Nederlandstalige raadsleden nog een belangrijke controlerende rol vervullen. Daarbij storten we ons niet alleen op communautaire zaken.'

Voor Mia Dauwens is de lol eraf op de gemeenteraadszittingen. 'Ik ben er maar één keer naartoe geweest', vertelt ze. 'Het Taal Aktie Komitee (TAK) was aanwezig en er hoefde maar één Frans woord te vallen of het zat erop. Wat mij vooral stoort is dat de bevolking in feite moet opdraaien voor de kosten van de faciliteiten; Documenten moeten in de twee talen worden opgesteld en de rijkswacht moet met man en macht aanwezig zijn als TAK komt betogen. Nu, als drukkingsgroep heeft TAK wel wat wakker geschud, maar in zo'n klein landje als het onze zou het toch mogelijk moeten zijn dat de mensen elkaar begrijpen. Persoonlijk heb ik er geen last van om met Franstaligen samen te leven.'

De Nederlandstalige gemeenteraadsleden hebben er steeds voor gepleit dat TAK en Voorpost rustige acties zouden houden in de gemeente. Volgens Mia Dauwens is de politieke meerderheid er grotendeels voor verantwoordelijk dat de aanhangers van TAK regelmatig naar Linkebeek komen. 'Iemand die Frans spreekt tijdens een bijeenkomst van de gemeenteraad weet dat hij olie op het vuur gooit. We zijn niet altijd gelukkig met de acties die daar rond gevoerd worden want daarom keren ook veel Vlamingen zich tegen ons.

Mensen houden niet van besmeuren of incidenten.'

Koppig

Daniël De Bolle zegt weinig hinder te ondervinden van het samenleven met Franstaligen, maar pleit toch voor meer hoffelijkheid. 'Ik ben geboren in Linkebeek en er opgegroeid', vertelt de man. 'Als handelaar in brandstof kom ik dagelijks in contact met Frans- en Nederlandstaligen. Ik ken mijn klanten en spreek hen in hun taal aan. Dat impliceert dat als ik ergens ga, ik ook in mijn taal wens aangesproken te worden. Ik hou daarbij het been stijf, ook al doet de 'tegenpartij' moeilijk. Franstaligen zijn uit eigen beweging in Nederlandstalig gebied komen wonen. Ze zouden zich toch een beetje moeten aanpassen. Ik vind het schandig dat ze zoveel heisa maken over die omzendbrieven, het gaat per slot van rekening maar om enkele documenten per jaar. Als ik in Walloonië woonde, zou men mij daar ook niet in het Nederlands aanspreken. Het is jammer dat de Franstaligen in deze faciliteitengemeente zo koppig zijn.'

Hinderlijke opsplitsing

Door het lage aantal inwoners van Linkebeek (zie kaderstukje hiernaast) en het grote aantal Franstaligen daarin, staat de Nederlandstalige bevolking van Linkebeek nog zwakker dan in andere faciliteitengemeenten. 'Ter vergelijking: in Kraainem leeft ook een

groot percentage Franstaligen, maar daar is de groep Nederlandstaligen waar je mee kunt werken wel drie keer groter', rekt Jef Motté voor. 'Het verenigingsleven heeft het bij ons daardoor extra moeilijk. In 1981 hebben we het Gemeen-

schaps Centrum, De Moelie, gekregen. Als dat centrum er niet was gekomen, zou er waarschijnlijk niets meer overeind zijn gebleven van het verenigingsleven. In Linkebeek bestaat geen caféleven.'

Daniël De Bolle meent desalniettemin dat de Vlaamse Gemeenschap hier een fout beging. 'Ik ken nog maar één café waar overwegend Nederlandstaligen over de vloer komen. Het cafetaria van De Moelie (dat volgens Motté niet aanslaat, nvdr) trekt alle Vlamingen naar zich toe, waardoor ze elders in de gemeente wegblijven.'

De Vlamingen zijn in Linkebeek niet dik gezaaid, maar ook de Franstaligen ondervinden hinder van de kleinschaligheid. Of hoe een kleine gemeente nadeel kan hebben van een extra opsplitsing tussen de bewoners.

An Van hamme

FOTO: PATRICK DE SMEDERAE

Of ze de Randkrant kent, vraag ik aan de telefoon? Ja, die leest ze elke maand, want het is een boeiend blad, met een mooie lay-out, en handig omdat je zoveel informatie krijgt over wat er zich allemaal in de regio afspeelt. Dus was ik welkom in Tervuren voor een gesprek.

Na een paar uur terrassen wordt het me duidelijk waarom Gerty zo graag praat: niet alleen omdat leuke babbel met bekende en minder bekende Vlamingen op het scherm al 15 jaar haar job zijn, maar ook omdat ze het gewoon niet kan laten: 'Praten is mijn hobby', lacht ze.

PIETRA WILLEM

Gerty Christoffels

'Naarmate je ouder wordt, wordt het leven aangenamer'

niet aan de buitenkant te zien en in elk huis wordt één ruimte afgesloten. Daar kunnen de bewoners alles wegstoppen wat ze té privé vinden om te tonen, of wat té herkenbaar zou kunnen zijn voor het spel zoals foto's of boeken of voorwerpen die te duidelijk iets vertellen. Het wordt een reeks van elf afleveringen, maar vanaf september hots ik weer het Vlaamse land af voor 'Domino'.

Ben je niet bang voor het moment waarop je te horen krijgt: 'Bedankt Gerty, het is mooi geweest, maar we hebben nu jonger en beter.' Je bent bijna veertig?

GC VTM heeft inderdaad nauwelijks oudere vrouwen in huis, laat staan dat die op het scherm zouden komen. Nadine De Sloovere is er niet meer, Mimi nog wel. Maar de overgrote meerderheid is jong en mooi, dat vind ik zelf ook. Ik zou in ieder geval heel erg kwaad worden als ze me omwille van mijn leeftijd zouden afdanken. Mannen hebben het op dat

gebied stukken makkelijker, die mogen kaal en dikbuikig zijn en toch nog presenteren. Vrouwen niet, en dat vind ik verschrikkelijk onrechtvaardig. Ik vind trouwens dat het leven aangenamer wordt naarmate je ouder wordt. Ik weet dat ik dat gevoel ook uitstraal en dat het mijn werk ten goede komt.

Tegelijkertijd zou ik het niet erg vinden als aan deze job ooit een einde komt; Mijn leven staat of valt niet met mijn gezicht op het scherm. Ik heb vijftien ontzettend goede jaren achter de rug; Ik heb veel kunnen reizen, grote stukken van de wereld gezien, heel verschillende programma's mogen maken, kortom ik heb niet één reden om spijt te hebben, ik ben een tevreden mens.

Niet echt weg uit Eigenbilzen

Hoe vertrouwd is Tervuren voor een Limburgse die Vlaanderen doorkruist?

GC Ik woon hier deze maand precies vijf jaar. Mijn man Michel daar-entegen is een geboren en getogen Tervurenaar. Toen ik hem leerde kennen woonde ik in Brussel en op een bepaald ogenblik zijn we op zoek gegaan naar een huis om samen te gaan wonen. Hij had zijn zinnen gezet op Tervuren en ik had daar niks op tegen. Ik ben het ondertussen zelfs een pure luxe gaan vinden om hier te wonen; Tervuren is kleinschalig, heeft een gezellig centrum met net voldoende winkels waar je alles vindt en het heeft een internationaal karakter. Het groen vind ik ronduit schitterend: het prachtige park met de Spiegelvijver, de enorme lanen met de geurende kastanjelaars die we te danken hebben aan Leopold II, Tervuren heeft echt alles.

Het is dan ook een dure gemeente.

GC Je krijgt er ook veel voor in de plaats vind ik. Wij hebben iets gevonden dat nog net betaalbaar was en natuurlijk hebben we het geluk dat we ons dat kunnen permitteren. Maar voor de echte Tervurenaren is de gemeente in veel gevallen té duur geworden. Met pijn in het hart zien ze hun kinderen wegtrekken omdat de prijs van de bouwgronden en de

Nu Vlaanderen naar buiten trekt, trek jij je binnenskamers terug voor je nieuwe programma 'Huiszoeking'. Toch sta je -via 'Boeketje Vlaanderen' vijftien jaar geleden al, en nu ook nog in Domino-bekend als iemand die graag de boer opgaat.

GC 'Huiszoeking' is inderdaad een programma dat uitsluitend in de studio of binnenskamers, letterlijk dan, wordt gedraaid. Elke week vanaf de tweede helft van juni nemen twee teams van twee mensen het tegen elkaar op. Ze worden een paar dagen voor de uitzending geblinddoekt naar een woning gebracht, mogen daar een half uur rondlopen en alles bekijken en moeten daarna in de studio vragen beantwoorden over de bewoners van het huis: wat is het beroep van de heer en de vrouw des huizes, zijn er kinderen, hoe oud zijn die, welke hobby's zijn er populair in het gezin... etc.

Met zo'n programma speel je bewust in op het voyeurisme van de kijker.

GC We zijn met zijn allen inderdaad nogal nieuwsgierig, kijken graag binnen bij anderen, zijn er benieuwd naar hoe burens of collega's hun huis inrichten, maar ik zorg ervoor dat het privé-leven van de bewoners niet geschaad wordt. De deelnemers weten niet naar welke gemeente ze gereden worden, ze krijgen het huis

huizen té hoog is. De aanwezigheid van het Museum voor Midden Afrika heeft een aantal Afrikanen aangetrokken om hier te komen wonen en de Britse school brengt nog andere, veelal Europese inwijkelingen naar Tervuren. Bewoners uit de Magreblanden tref je omwille van het prijskaartje in Tervuren niet aan.

Hoewel je hier nu woont blijf je een Limburgse in hart en nieren?

GC Tervuren valt in geen enkel opzicht te vergelijken met Eigenbilzen waar ik vandaan kom; Dat was en is nog steeds een echt dorp. Als ik er nu nog af en toe op vriendenbezoek ga, vraag ik me af hoe het mogelijk is dat ik daar zo lang, zo graag gewoond en geleefd heb. Ik zal me er nooit opnieuw gaan vestigen, maar regelmatig heb ik ook het gevoel dat ik er nooit echt weg zal zijn. Je draagt je roots sowieso altijd met je mee. Bovendien blijf ik het opnemen voor het spreekwoordelijk achtergestelde en geplaagde Limburg, ik kan het gewoon niet laten. En als ik de opmerking krijg dat ik een Limburgs accent heb, dan denk ik: 'so what'? Inmiddels weten de Limburgers dat een tuinslang niet giftig is, dat je in een stacaravan ook kan liggen en dat konijnenpijpen geen werkwoord is. Zover zijn we toch al mee in Limburg. (Schatert)

We zijn zo soepel

Is Tervuren voor jou een Vlaamse gemeente?

GC In ieder geval. In de winkels spreken ze me aan in het Nederlands, maar als er een Franstalige of Engeltalige binnenkomt, wordt even gemakkelijk geswitched naar het Frans of het Engels. Dat vind ik juist zo'n opvallend sterke eigenschap van de Vlamingen. Wij kunnen ons zo makkelijk aanpassen, we zijn zo soepel. Welk volk heeft die gave nog? Ik denk dat we daar als Vlaming erg trots op mogen zijn. Ik betrap er mezelf overigens op dat ik in Brussel bijna automatisch Frans praat. Ik besef wel dat winkeliers en horeca-uitbaters eigenlijk twee- of meertalig zouden moeten zijn, maar als ik in het Frans wordt aangesproken, antwoord ik in het Frans. Ik ben eigenlijk ver van die hele faciliteitenge-

schiedenis opgegroeid en heb er dus weinig voeling mee. Ik heb wel dikwijls de indruk dat die Vlaamse zaak té belangrijk wordt gemaakt en ik snap niet wat de communicatie tussen Walen en Vlamingen toch zo moeilijk maakt.

'Communicatie', voor een mediavrouw als jij is het een sleutelbegrip.

GC Het is dé sleutel voor alles. Een samenleving kan alleen goed functioneren als communicatie centraal staat. Goede communicatie is zowel op persoonlijk vlak- in de liefde, met vrienden- als op maatschappelijk vlak levensnoodzakelijk. Dikwijls ontstaan er levensgrote misverstanden omdat uitspraken een eigen leven gaan leiden, los van de realiteit. Ik probeer

'In Limburg weten ze intussen ook dat konijnenpijpen geen werkwoord is'

mezelf er voor te behoeden om al te vlug conclusies te trekken, door echt goed te luisteren naar alle partijen en mijn eigen reactie uit te stellen onder het motto 'de soep wordt nooit zo heet gegeten als ze wordt opgediend'. Soms ben ik echter zo heftig en emotioneel dat ook ik compleet door het lint ga.

Leven zonder kinderen

Hoe ziet de perfecte zomerse avond er voor jou uit?

GC Zwoel, tropische temperaturen en mensen op het terras of thuis iets lekkers klaarmaken, een glas wijn erbij en zitten kletsen tot middernacht. Zo'n etentjes met familie en

PHOTO: VTM

vrienden zijn heilig voor mij, maar door het drukke leven dat Michel en ik leiden -Michel is zelfstandig televisieregisseur- is het jammer genoeg echt wel moeilijk om afspraken vast te leggen. Dikwijls moeten we afbellen, of moet ik ergens alleen naartoe omdat er op het laatste nippertje nog een opdracht binnenloopt.

Krijg je met het ouder worden nooit genoeg van je drukke leven?

GC Michel en ik hebben geen kinderen, met kinderen zou het leven dat wij leiden niet gekund hebben. Ik heb het daar onlangs een tijdje moeilijk mee gehad, maar ik besef tegelijkertijd dat je op je veertigste niet meer zomaar aan kinderen begint. Dat hoofdstuk is voor mij dus afgesloten; Er komt geen kind, al bedenk ik op emotionele momenten nog wel eens dat een zwangerschap en een kind baren voor een vrouw waarschijnlijk de meest unieke ervaring is die je kunt hebben. Maar ik geniet er ook van dat het leven gemakkelijker is zonder kinderen en ik weet zeker dat ik op mijn sterfbed geen spijt zal hebben over het feit dat ik geen kinderen op de wereld heb gezet. Mijn leven is zo al gevuld genoeg.

Kris Verhaegen

Gerty Christoffels: I'm a satisfied person

For fifteen years now she's been appearing on TV, holding entertaining conversations with famous and less familiar Flemings in more or less touristic programmes. Gerty Christoffels is gradually approaching forty, and she finds that life has become more enjoyable as she has grown older. 'I know that I radiate

that feeling as well, and that it does my work a lot of good. But my life doesn't stand or fall on whether my face appears on the screen. I've already had a good fifteen years. I've been able to travel a great deal and make different programmes, so I'd say I'm a satisfied person', says Christoffels. She's also very happy to be living in Tervuren. She grew up in Limburg, far from the language disputes for which she feels little sympathy. Nor does she understand what makes communication between Flemings and Walloons so difficult. 'In stores in Tervuren they speak to me in Dutch, but when a Francophone or Anglophone comes in, they switch over to French or English. That's precisely one of the strongest characteristics of the Flemish: we're so flexible, and I think we can and should be proud of that', affirms Christoffels.

Van je buren moet je het hebben

'De Belgische kwestie'. Zo noemt Eric Vanneville het tweede deel van zijn (pas verschenen) boek 'Le coq et le lion. La Belgique à la croisée des chemins'; een merkwaardig boek, aanbevolen lectuur als het ware voor allen die zich buigen over het wel en wee van dit koninkrijk. Het merkwaardige schuilt hierin dat Eric Vanneville een Fransman is met een boontje voor Vlaanderen. Hoe kan het anders bij deze 'citoyen' uit Frans-Vlaanderen bij wie de Vlaamse genen geenszins verdwenen zijn en die zich zwierig in het Nederlands uitdrukt. Bij de 'langues pratiquées' vermeldt zijn curriculum verder dat hij Engels en Duits spreekt en... klassiek Latijn en Grieks. Geen gewone jongen dus, deze 48-jarige historicus die momenteel in Rijsel (Lille) woont.

'Le coq et le lion' aanbevolen lectuur dus? Ongetwijfeld. 'Cet étranger de Lille' is immers een 'observateur privilégié' van de Belgische toestanden, wiens wetenschappelijke benadering geenszins uitmondt in een dorre verteltrant. Hij bezondigt zich evenmin aan enig pamfletair geschrijf, maar probeert te begrijpen en te duiden

Professor Storme

wat in dit land gebeurd is, gebeurt en staat te gebeuren. Als goed historicus beseft Vanneville dat geen enkel beleid kans op slagen heeft indien het niet stoelt op een gedegen kennis van het verleden dat, goed geïnterpreteerd, behoedt voor nieuwe dwaasheden.

Nogal wat stellingen van Vanneville zijn de Vlamingen zo uit het hart gegrepen. Hij slaagt erin een evenwichtig beeld te schetsen van de emancipatiestrijd die de Vlamingen door de eeuwen heen hebben gevoerd. Voor de recente geschiedenis -het fameuze deel *La question belge*- legt hij de vinger op menige wonde en het is overduidelijk dat hij geen hoge hoed op heeft van communautaire scherpslijpers, aan welke kant van de barrière ze zich ook bevinden. De zeldzame keer dat hij zich op een onnauwkeurigheid laat betrappen, levert die lapsus eerder een moment van milde hilariteit op dan van verkrampte ergernis. Zo is het toch grappig dat hij Nelly Maes, de passionaria van de Volksunie, tot 'een van de nauwste medewerksters van de Belgische eerste minister' maakt en haar bovendien een CVP-etiket meegeeft.

Bloempjes en vraagtekens

Voor Vanneville is het onvermijdelijk dat de nieuwe communautaire onderhandelingsronde er in 1999 al komt en dat de Vlamingen daar hun groeiend economisch gewicht zullen gebruiken. Hij acht het onwaarschijnlijk dat Vlaanderen voor Wallonië blijft betalen indien daar geen concessies tegenover staan. Net als zo velen voor hem, stelt hij vast dat Brussel de Achilleshiel is voor elk akkoord en dat de Vlamingen daar garanties moeten eisen voor hun vertegenwoordiging. Hoewel hij hier en daar bloempjes gooit naar de Vlaamse bewindslui voor hun principiële stellingnames, plaatst Vanneville af en toe toch ook enige vrolijke vraagtekens, ondermeer bij het huisvestingsbeleid van de Vlaamse regering in de rand: '...à ce jour il est patent qu'en ce domaine, les paroles du gouvernement flamand n'ont pas été suivies des investissements qui auraient été

nécessaires.' Elders weidt hij lang uit over de ommekeer in het denken bij Vlamingen én Franstaligen inzake het *ius soli* en het *ius sanguinis*. Het in de Latijnse cultuur wortelende 'recht van de grond' wordt nu door de Vlamingen gehanteerd om de onaantastbaarheid van Vlaanderen (en dus ook van de taalregeling binnen Vlaanderen) te verdedigen, terwijl de Franstaligen -normaal de vurigste pleitbezorgers van het *ius soli*- nu alles op haren en snaren zetten om in de faciliteitengemeenten het (in wezen Germaanse) '*ius sanguinis*' te bepleiten als hefboom om faciliteiten te bedingen. Vanneville heeft geen oplossing voor de huidige faciliteitenregeling, maar meent wel dat de Vlamingen het volste recht hebben de zaken (lees de taalregeling) op hun grondgebied te beredderen zoals zij willen. De Franstaligen moeten zich maar aanpassen, net zoals de Vlamingen die in Wallonië gaan wonen zich moeten schikken naar de wetten van dat gebied.

De geest van kardinaal Mercier

Sommige stellingen zijn de Vlamingen dus zo uit het hart gegrepen. Ook professor Matthias Storme heeft geen moeite om dat te beamen. Deze Gentse jurist die in Leuven en Antwerpen doceert, heeft Vanneville weliswaar nog niet gelezen, maar wil toch luidop reflecteren over enkele stellingen uit *Le coq et le lion*. Die reflecties -geenszins rechtstreekse replieken op het boek dus- wegen niettemin; omdat ze komen uit de mond van de huidige voorzitter van het Overlegcomité voor Vlaamse Verenigingen die de jongste maanden enkele keren op de voorgrond trad met standpunten rond o.a. de faciliteitenregeling in de rand en het stemrecht voor de EU-onderdanen bij de gemeenteraadsverkiezingen in oktober 2000. Storme: Het territorialiteitsprincipe mag je niet te absoluut interpreteren, maar het zijn uitgerekend de Franstaligen die destijds homogene eentalige gebieden eisten. Het gaat niet op die afspraken nu eenzijdig op de helling te zetten en eenzijdig aan te passen. Ik heb de indruk dat sommige Frans-

taligen zich nog altijd niet willen neerleggen bij de gelijkwaardigheid van de twee taalgemeenschappen. Je kunt inderdaad zeggen dat de geest van kardinaal Mercier bij sommigen nog rondwaart.

Afspraken respecteren

Volgens Storme aanvaarden de Franstaligen nog altijd niet dat de Vlamingen van hun numerieke meerderheid gebruik maken. Daarvoor verwijst hij naar de recente wet op de tabaksreclame en naar de heisa rond de wapenexport toen de Brusselse Franstalige socialist Philippe Moureaux het had over een 'institutionele tijdbom'. 'Dat kan toch niet. De Franstaligen menen alles te mogen dicteren. Zo lang ze de gemaakte afspraken niet respecteren,

monie heersen als er duidelijk afspraken zijn die iedereen respecteert. De uitlating van PSC-voorzitter Charles-Ferdinand Nothomb dat er een

'Sommige Franstaligen willen zich nog altijd niet neerleggen bij de gelijkwaardigheid van de twee taalgemeenschappen'

'herenakkoord' zou zijn tussen de voorzitters van de meerderheidspartijen van de federale regering om de omzendbrief voorlopig niet toe te

passen, verontrust mij niet. Ik meen dat Nothomb blufpoker speelt en zijn wensen voor werkelijkheid neemt. Ik ga er dus van uit dat de Vlaamse regering niet is teruggefloten en dat ze haar omzendbrieven consequent zal doen uitvoeren. Ik gun de Vlaamse regering voorlopig het voordeel van de twijfel.

Inzake de faciliteiten ben ik bereid die rege-

ling zelfs nog uit te breiden en ze ten eeuwige dage aan nieuwkomers te blijven toekennen. Absolute voorwaarde is wel dat ze beperkt zijn in de duur. Wie een aantal jaren in dergelijke gemeenten woont, moet zich hebben geïntegreerd en kan geen beroep meer doen op uitzonderingsregels. En als ik ervoor pleit ook andere minderheden in hun taal te onthalen, wil ik het gastvrij karakter van Vlaanderen illustreren. Zo kunnen we ook duidelijk maken dat de Franstaligen bij ons een minderheid zijn, net als de anderen.'

De grote verbroken belofte

Professor Storme heeft evenmin moeite met de toekenning van gemeentelijk stemrecht aan de EU-burgers 'op voorwaarde dat die regelgeving berust bij het Vlaams parlement dat naargelang van de omstan-

digheden moet kunnen doseren.' Een aanzet daartoe zou de defederalisering van de provincie- en gemeentewet zijn. 'Die splitsing staat in de Sint-Michielsakkoorden maar bleef tot dusver dode letter. Voor mij is dat de grote verbroken belofte. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt vooral bij de Vlamingen in federale machtsposities. Om de lieve vrede weigeren die Vlamingen hun numerieke meerderheid te gebruiken. De Vlaamse ministers in de federale regering en de Vlaamse verkozenen in het federale parlement noem ik de achillespees van Vlaanderen. Pas als Vlaanderen en Wallonië duidelijke eigen instellingen hebben en die ook wederzijds respecteren, zullen we verlost zijn van die communautaire twisten', aldus Matthias Storme die er uitdrukkelijk aan toevoegt dat 'er uiteraard ook een billijke oplossing voor Brussel moet komen.' Maar dat had Eric Vanneuville ook al gezegd.

Johan Cuppens

13

zullen de instellingen nooit werken. De Vlaamse regering heeft gelijk indien ze de puntjes op de 'i' wil zetten, o.a. met haar omzendbrief voor de faciliteitengemeenten. De vergelijking die Vanneuville maakt (op basis van uitlatingen van François Perin) dat Brussel op Jeruzalem lijkt waarbij de Franstaligen in de rand de kolonisten zijn, vind ik wel grappig. Daarbij wil ik de Franse filosoof Alain Finkielkraut citeren. Hij meent dat elk conflict voortspruit uit het niet-respecteren van grenzen. Finkielkraut past die stelling ook toe op de relaties tussen Israël en de Palestijnen. Zo lang daar geen eerlijke en vaste grenzen zijn getrokken die iedereen aanvaardt, zal er geen vrede zijn, meent Finkielkraut die als jood een onverdachte bron is.'

'Communautaire, en dus ook in de faciliteitengemeenten, kan maar har-

Die Belgische Frage betrachtet durch die Augen eines französischen Historikers

Das Buch des französischen Historikers Eric Vanneuville mit dem Titel 'Le Coq et le Lion. La Belgique à la croisée des chemins' ist Pflichtlektüre für jeden, der sich mit der Geschichte des Königreichs beschäftigt. Trotz der wissenschaftlichen Annäherung an das Thema ist das Buch weit entfernt von einem trockenen Erzählton ohne dabei jedoch ins Banale abzugleiten. Vanneuville versucht zu verstehen und zu interpretieren, was in diesem Land geschieht und geschehen wird. Als guter Historiker erkennt er, dass Politik nicht erfolgreich sein kann, wenn sie nicht auf einem gutem Verständnis der Vergangenheit aufbaut. Es gelingt dem Autor ein ausbalanciertes Bild des Emanzipationsstrebens der flämischen Bewohner zu zeichnen und er sticht damit in manch Hornissenest.

Die RandKrant sprach mit Matthias Storme, der als Jurist über verschiedene Fragestellungen des Buches 'Le Coq et le Lion' reflektiert.

KLEINKUNST**Boterhammen met autogetoeter**

De zomerse boterhammen met het muzikale beleg, die de Ancienne Belgique al zeven jaar lang in het Brusselse Warandepark serveer-

de, moeten voortaan op het stenen Spanjeplein aan het Centraal Station worden opgepeuzeld. De kleinkunstenaars, de folkzangers en de popartiesten krijgen daar gezelschap van Don Quichotte. Pas in 2000, als Brussel Culturele Hoofdstad van Europa wordt, keert dit gezapig middagfestival terug naar zijn oorspronkelijke groene omgeving. De ambtenaren, de toeristen, de melomanen en de zonnekloppers dienen voorlopig wel de muziek van het autogetoeter te onderscheiden. Slechts op 21 juli stelt de koning het park ter beschikking ter gelegenheid van de nationale feestdag. Zo hoeven de paleisbewoners hun radio niet open te draaien. Het precieze programma wordt pas later bekendgemaakt.

Brussel, Spanjeplein: 31/7, 7/8 en 28/8 van 12 tot 14u
Warande: 21/7.

TENTOONSTELLING**Rozen en Vlaamse meesters**

Het 16de eeuwse omwalde Coloma-kasteel in Sint-Pieters-Leeuw vormt het historisch kader voor rozenboeketten, die zijn geïnspireerd op

geschilderde bloemstukken van Vlaamse meesters. Jan Breughel de Oude (1568-1625) behoorde tot de eerste generatie, die inspeelde op de toenemende belangstelling voor de natuur in het algemeen en voor de

botanische tuinen in het bijzonder. Met een wetenschappelijke nauwkeurigheid bracht hij de verschillende groei- en bloeistadia van de rozen in beeld. De schubachtige, in elkaar geschoven bloemblaadjes verraden hoe sterk en compact rozen zijn. Hun decoratieve functie wordt in de kunst en in de dagelijkse omgang meestal overvleugeld door hun symbolische waarde.

Een ervaren bloemschikster uit Aaigem reconstrueert ondermeer een bloemenkrans van de fijnzinnige Antwerpse schilder Daniel Seghers (1590-1661), die een leerling was van de Bloemen-Brueghel. Niet alle geselecteerde kunstenaars genieten dezelfde faam. Maar de werken van Marie de Bievre, Guillaume Vogels en Henriette Geertrui Knip waren voor de studenten van de academie interessant genoeg om er zelf iets moois bij te bedenken. Hun impressies hangen naast de reproducties van de antieke schilderijen. Op de Roosezolder, die is genoemd naar een 16de eeuwse adellijke familie, exposeren 33 kunstenaars uit de omgeving schilderijen waarin de roos een belangrijke plaats inneemt. Terwijl in een atelier kinderen worden uitgenodigd om tuilen en slingers na te schilderen, verschaffen gidsen in de omliggende tuinen uitleg over de verschillende rozensoorten.

Sint-Pieters-Leeuw: Kasteelpark Coloma: vernissage 26/6 om 21u.
Bezoektijden: zaterdag 27/6, zondag 28/6 en maandag 29/6 van 10 tot 20u. Info:02/371 22 62.

BEELDHOUKUNST**Een beeld van een boom**

Hout kan uitdrogen, krimpen, uitzetten of opensplijten. Daarom gebruikt David Nash bij voorkeur dit materiaal voor zijn sculpturen in openlucht. Al dertig jaar woont deze kunstenaar in een afgedankt kerkgebouw van een kleine industriestad in Noord-Wales. Hij gebruikt uitsluitend bomen, die om bosbouwkundige redenen gekapt moeten worden. Nadat de stam geveld is, wordt hij in stukken

gezaagd en tracht Nash voor elk deel een bestemming te vinden. De boomsoort bepaalt de uiteindelijke vorm van zijn sculpturen. Afval bestaat voor hem niet. In zijn oventje veranderen de takken in houtskool. Daarmee kan hij tekenen en teksten schrijven. Hij weet dat eiken, populieren en essen sinds de oudheid met betekenissen zijn beladen. Bomen staan rechtop als mensen en groeien in de hoogte en de diepte. Hij eigent zich een periode van hun kringloop toe door ze tijdelijk een artistiek leven te schenken. In het Tournay-Solvay park gaan enkele recente werken een dialoog aan met de omgeving. De kunstenaar moet volgens Nash niet de natuur afbeelden, maar de menselijke aanwezigheid benadrukken. Hij tracht bovendien de meetkundige figuren van de 'minimal art' met de organische bekommernissen van de landschap-artiesten te verzoenen. In de parkvilla worden kleine werkjes en aanvullende tekeningen geëxposeerd.

Tournay-Solvay-park, Bosvoorde.
Nog tot 30 augustus. In het kader van 'Art from Wales'.
Info:02/660 99 80.

DANS**Wemmelse dansacademie feest**

Op 27 juni viert de Gemeentelijke Academie voor muziek, woord en dans in Wemmel het 25-jarig bestaan van de afdeling dans onder leiding van Lieve Curias. Dat wordt gevierd met een optreden in het GC De Zandloper. Niet alleen de leerlingen van de academie zullen er optreden, maar

ook oud-leerlingen als Anne-Teresa De Keersmaeker, Paul Verreyken, Katerijne Philips en Marion Vandenberghe zijn van de partij. Overigens zijn alle oud-leerlingen van de dansafdeling uitgenodigd.

Voor meer informatie: Lieve Curias, tel. 02/269 79 99 of Caroline Desomer, tel. 02/ 460 27 74.

FOLKROCK

Kadril overstijgt folklore

In de jaren zestig bestond er nauwelijks een onderscheid tussen folksongs en protestliederen. Miek en Roel, Ferre Grignard en de Zingende Dokwerker zochten naar een gepast antwoord op de Amerikaanse rage met figuren als Pete Seeger, Bob Dylan en Donovan. Gewapend met gitaar, mondharmonica en wasbord, werden sociale wantoestanden luidkeels of neuzelend op de korrel genomen. Groepen als Rum, het Klikske en De Snaar vormden de tweede generatie.

Zij keerden terug naar de wortels van het genre door oude en bijna vergeten smartlappen en volksballades te reconstrueren of te bewerken. De oprichters van Kadril namen in 1976 echter geen genoegen met deze gedateerde 'traditionals'. Liever dokterden ze een aparte stijl uit. Op het festival van Dranouter ontpopten ze zich als een experimenteel ensemble, dat de folkloristische dimensies liever overstijgt dan ophemelt. De elektrische gitaar en het drumstel krijgen een plaats naast de vertrouwde doedelzak, de accordeon en de viool. Hun folkrock klinkt daarom frisser, eigentijds-er en complexer dan de afgelijnde muziek van hun voorgangers.

Tervuren, Marktplein, vrijdag 3 juli om 20u. Bij slecht weer verhuist het concert naar C.C. Papeblok.

FESTIVAL

Klinkende Munt grossiert in muziekgenres

Het uitgebreid gamma aan muziekgenres, de introductie van onbekende, maar originele artiesten en de onverwachte kruisbestuivingen zijn de voornaamste troeven van Klinkende Munt. Discjockeys krijgen de vrije hand op de 'sample'-concerten, waar ze zappen tussen 'jungle' en 'drum and bass'. Kwetsbare grammofoonplaten laten ze akelig krassen door met krachtige hand de draaisnelheid af te remmen. Niet-Westerse klanken concurreren met onorthodoxe, ja zelfs onherkenbare geluiden. Elke avond bestaat uit drie luiken. Een evenement voor het grote publiek op het Muntplein, daarna nog een intiem concert in de Beursschouwburg en als toemaatje enkele gasten in het aangrenzende kunstencafé. Red Snapper uit Groot-Brittannië en Jean-Jacques Perrey uit Frankrijk bijten op 1 juli om 22.00 de spits af. Afsluiter op de eerste drie avonden wordt Joey Baron's Baron Down. Een uitzonderlijke slagwerkvirtuoos, die in de Verenigde Staten al op talrijke clubavonden voor vuurwerk zorgde. Uit solidariteit met de asielzoekers wijkt het festival op zondag 5 juli om 16u uit

naar het Klein Kasteeltje. Het 'Ethiopian Groove Orchestra' van Mahmoud Ahmed giet daar een hedendaags sausje over de reggae en de rasta. Bob Marley, die al een hele poos in het nirwana vertoeft, zal er mild bij glimlachen.

Stéphane Galland, die de ruggengraat vormt van Aka Moon, organiseert middernachtelijke geïmproviseerde jazzsessions van 8 tot 10 juli in het café. Andrew Dorff en Medeski, Martin & Wood krijgen respectievelijk op 9 en 10 juli het overdekte podium aan de Muntschouwburg.

Info:02/513 82 90.

MUZIKALE TENTOONSTELLING

Oostenrijkse grootmeester

De eerste Oostenrijkse grootmeester die als een Weense klassieker kan beschouwd worden is Joseph Haydn. (1732 -1809). Van 1766 tot 1790 was hij in dienst van de Esterhazys als kapelmeester van de prins en op latere leeftijd werd hij in zijn tijd zelfs als de grootste componist van Europa beschouwd. Vertrekkend vanuit de geest van het contrapunt zette hij zijn muzikale ontwikkeling voort in een overvloed van structuren die later de vorm van de sonate en de symfonie in de 19e eeuw zou gaan bepalen. Onvermoeibaar bleef hij experimenteren en vond hij er plezier in om zijn publiek te blijven verbazen.

Strombeek-Bever, Cultureel Centrum, van 4 juli tot 31 augustus, tel. 02/263 03 43.

Ludo Dosogne

Een rand vol vertier

Traditiegetrouw staan de zomermaanden in Vlaanderen bol van de feestelijkheden. De gemeenten in de rand vormen daarop geen uitzondering. Omdat het quasi onmogelijk is binnen het bestek van twee pagina's een volledige opsomming te geven, zetten we voor u de topevenementen op een rij die u zeker niet mag missen. We wensen u alvast veel plezier.

26, 27 en 28 juni Europese Kasteelfeesten in Beersel

Onder het motto 'Europa ontmoet de rand' lopen op 26, 27 en 28 juni in Beersel de Kasteelfeesten. At the same time, the starting shot is fired for the 11-day Flanders-Europe, which concludes with the Festival of the Flemish Community on July 11th. Les Kasteelfeesten se dérouleront dans une ambiance internationale: outre des talents du terroir, comme Jo Lemaire, une palette d'artistes étrangers assurera une animation éblouissante. Auch der Gaumen wird international verwöhnt. Het klassieke middeleeuwse maal wordt dit jaar omgetoverd tot een Vlaanderen-Europa banket, met lekkere hapjes uit héél Europa én uiteraard van eigen bodem. European Commissioner Karel Van Miert will give the occasional speech, before the sound and light show 'Symphony of the Stones', on Saturday 27th once again provokes enthusiastic ooh's and ah's.

27, 28 en 29 juni Een boeket rozen in Sint-Pieters-Leeuw

De tweede 'Rozendagen van Coloma' in Sint-Pieters-Leeuw hebben deze keer als thema 'Rozen en Vlaamse Meesters'. Op de tentoonstelling wordt de rol van de roos in de schilderkunst belicht. Daarnaast zijn er creatieve rozenateliers, is er werk van lokale kunstenaars te bewonderen en kunt u begeleide wandelingen maken in de rozentuin. Toegang: 100 fr.

Voor meer informatie:
tel.02/371 22 62.

volksmuziekfestival met op 3 juli optredens van Zakdoek, Callicanto, Colletivo Pucinella en een bal met Tre Martelli. Op zaterdag 4 juli is er een muziekmarkt vanaf 11.00 uur, en om 14.00 zijn er optredens van onder meer Maria Dolores, Biossa, Tenores Di Betti, Klakkebusse, I Mùsetta, Novecento en Jan Smed. Zondag staan er nog heelwat artiesten op het programma (o.m. Trio Michel Terlinck, Il Traturo en Gambetta & Aonzo) en verder is er ook leuke randanimatie voor kinderen.

Voor meer informatie:
tel. 02/532 28 38.

4 juli Familiefest in de Lijsterbes

De traditionele 11-juli viering heeft in Kraainem plaats op zaterdag 4 juli vanaf 13.00 uur. Op het programma: kinder- en randanimatie, barbecue (inschrijven voor 27 juni) en vanaf 18.00 een avondprogramma met een concert door Fanfare Kunst en Vrijheid, een heel vermakelijke theatershow van Jean-Pierre Maeren, en een concert van het Brabants jeudsensemble Polka Galop. Ook op het programma, om 19.15 uur: een toespraak door prof. Mathias Storme, voorzitter van het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen.

Info: De Lijsterbes, tel. 02/721 28 06

28 juni Middeleeuws Grimbergen

Op 28 juni heeft in Grimbergen het Kasteelfest plaats met een historische stoet vanaf 11.00 uur. Vanaf 13.30 zijn er optredens van excalibur-riders, volkssporten, ambachtendemonstraties en historische evocaties.

Voor meer inlichtingen:
tel. 02/260 12 58.

3, 4 en 5 juli Internationale volksmuziek overspoelt Gooik

Wie van volksmuziek houdt, moet vanaf 3 juli op de Festivalweide in de Dorpsstraat in Gooik zijn voor het Feestival 2000, een internationaal

Polka Galop

4, 5 en 6 juli Humbeek blaast stoom af

Puffende stoommachines, die in de fabrieken en het transportwezen al lang zijn afgedankt, wekken nog steeds een nostalgische nieuwsgierigheid op. Als curiosa zijn ze zeker het bekijken waard. De allereerste appara-

ten werden ingezet om het mijnwater op te pompen. Latere versies liggen aan de basis van de industriële revolutie. Op het derde Humbeekse Stoomfestival wordt een snel zeilschip uit 1914 de voornaamste blikvanger. Deze klipper werd 'Avontuur' gedoopt omdat de bootslui indertijd veel gevaaren trotseerden. Op het kanaal Brussel-Schelde zijn demonstratietoelichtjes gepland. In de dorpskom valt ook een

antieke stoomtram te bewonderen. Van andere stoommachines zijn er miniatuuruitvoeringen. Merkwaardig is het Nederlandse stoomorgel, dat op bestelling populaire deuntjes speelt. De feestelijkheden openen op zaterdagmiddag met een spectaculaire optocht. 's Avonds gooit de Steenhuffelse concertband 'Word Up' alle remmen los. Zondag zijn er demonstraties en volksspelen. Voor de afsluiter op maandagavond is Paul Ambach of Boogie Boy uitgenodigd. Zijn opzwevend soul- en funkconcert moet de hele gemeente onder stoom zetten.

Info: 02/269 17 08

Van 4 tot 11 juli **Veelzijdige feestweek in** **Wezembeek-Oppem**

In Wezembeek-Oppem gaat het feest van de Vlaamse Gemeenschap van start op 4 juli met de derde editie van de Jogging 2002-Wandeling 2002. Vertrekpunten zijn Leuven, Bertem en Tervuren en u kunt kiezen voor een halve marathon, een recreatieve jogging van 9 of 16 km, of voor een wandeling van 9 of 14 km met vertrek en aankomst in Gemeenschapscentrum De Kam. Bij de aankomst hoort uiteraard ook animatie, muziek, een hapje en een drankje. De keuze van Leuven als vertrekpunt voor de halve marathon is logisch als je weet dat Leuven een peterstad is van Wezembeek-Oppem. De sportraad van Leuven was meteen te vinden voor dit initiatief en de samenwerking ver-

loopt nog steeds prima. Bij de eerste editie van dit sportieve evenement waren er 100 deelnemers en vorig jaar verdubbelde hun aantal. Dit jaar op naar de 300?

De feestweek gaat verder op 7 juli met een debatavond in GC De Kam, met als spreker hoofdredacteur Frans Crols van het weekblad Trends, over de Vlaamse economie in het jaar 2000 (20.00 uur) en op 9 juli met een academische zitting met minister Leo Peeters (20.00 uur).

Op 11 juli tenslotte is er een Vlaams Volksfeest met een barbecue, volksanimatie door de groep 'Graffiti', de uitreiking van de Gulden Sporen aan twee verdienstelijke Vlamingen, een optreden van cabaretier Raf Coppens en een groots vuurwerk.

Info: De Kam, 02/731 43 31.

5 juli **300 paarden in Opwijk**

Op 5 juli heeft in Opwijk de Sint-Pauluspaardenprocessie plaats, een indrukwekkende godsdienstig getinte culturele manifestatie die het leven van Sint-Paulus uitbeeldt met 10 praalwagens, 300 paarden en 1200 figuranten.

Info: 052/35 50 75.

11 juli **Sint-Genesius-Rode** **bruist van het leven**

De vzw De Rand en de Culturele Raad Rode sloegen de handen in elkaar en stelden een heel gevarieerd programma samen voor het Feest van de Vlaamse Gemeenschap op 11 juli. Zowel het dorpscentrum van Sint-Genesius-Rode als het gloednieuwe Gemeenschaps Centrum De Boesdael-

hoeve bruisen die dag van leven. De viering begint om 11.00 uur in het dorpscentrum met een panelgesprek met de ministers Leo Peeters en Eric Van Rompuy, gouverneur De Witte en voorzitter Fernand Vanhemelrijck van het Davidsfonds. Moderator is VRT-journalist Bruno Huyghebaert.

Van 12.30 tot 14.00 uur is er voor de aanwezigen een heus 'hespenbuffet'. Om 13.00 uur wordt het startschot gegeven voor de 'gekke fietsenwedstrijd' voor groot en klein; go-cars, oude en gekke fietsen zijn beschikbaar tot 18.00 uur. De allerkleinsten kunnen zich uitleven op een springkasteel.

Vanaf 18.00 uur gaan de activiteiten door in de Boesdaelhoeve. Na een pita- en hotdogfeestijn (dat begint om 18.00 uur) volgt om 19.30 uur de prijsuitreiking van de gekke fietsenwedstrijd. Een half uurtje later staat Geert Hautekiet op de planken met het programma 'De Held'. Als afsluiter van de viering is er een fakkeltocht van de Boesdaelhoeve naar het dorpscentrum.

Info: De Boesdaelhoeve,
tel. 02/380 50 95.

FOTO: MITA DANHEES

A fun filled border area

True to tradition the summer months in Flanders are bulging with festivities. The communities in this border area are no exception to this. As it is seemingly impossible to provide a full run-down within the scope of two pages, we are listing the top events that you certainly should not miss. In the meantime we hope you really enjoy yourselves.

DE LES VAN COUCKE EN GOETHALS

Ik zal het hebben over 'Leven als Vlaming in de rand' aan de hand van mijn columns in de Randkrant. Ik lees zo'n column voor, geef woorduitleg en licht de feiten en meningen toe die ik in mijn stuk verpakte. En omdat de studenten al voldoende Nederlands kennen om mij niet mis te verstaan, geef ik geschiedenisles, als in de tijd voordat ik schrijfster werd, waarin ik iedere werkdag voor de klas stond. Toen moest ik het over de Franse Revolutie en de Wereldoorlogen hebben, nu vertel ik over Coucke en Goethals. Die twee Vlaamse arbeiders stonden in de negentiende eeuw terecht wegens roofmoord, werden schuldig bevonden en onthoofd. Achteraf kwam uit dat Coucke en Goethals zo niet onschuldig, dan toch slechts zijdelings medeplichtig aan de misdaad waren geweest. Daardoor gingen de Vlaamsgezinden de twee als slachtoffers van de Franstalige Belgische rechtspraak beschouwen, als sukkelaars die hun eigen proces niet hadden kunnen volgen en slechts gebrekkig met de magistraten en advocaten hadden kunnen communiceren. De slachtoffers werden martelaars en hun namen werden vlaggen in de Vlaamse strijd tegen de eentaligheid van het Belgische gerecht.

Nu ik een van mijn stokpaardjes berijd, ben ik niet te stuiten. Ook het middelbaar en hoger onderwijs waren eentalig Frans en de hele administratie, leg ik uit. Want ik wil het goed inpeperen: er was een tijd dat de Vlaamse man die trotse vader werd en naar het gemeentehuis ging om zijn eerstgeborene in de Burgerlijke Stand te laten opnemen, een geboorte-akte moest ondertekenen die was opgesteld in een taal die hij niet sprak en misschien helemaal niet verstond. Die vader, zo preciezer ik, kon niet om een Nederlandstalige geboorte-akte verzoeken, want van faciliteiten was er nog geen sprake in die tijd. Die zit.

Meteen belanden we pardoos van de

De een is een Engelsman, de ander een Roemeense en de meesten zijn Franstalige Belgen. Allen leren ze Nederlands en zitten ze in het derde jaar van de taalcursus die op de campus van de Vrije Universiteit Brussel wordt gegeven. Avondonderwijs voor volwassenen, studie na het werk. Vanavond wordt de routine onderbroken: in plaats van de lerares zit ik, een Vlaamse schrijfster, vooraan.

FOTO: RITA DANEELS

negentiende in de twintigste eeuw. Ons thema 'rand' wordt versmald tot het onderwerp 'Faciliteitengemeenten'. De columns van de Vlaamse schrijfster maken plaats voor de brief van de Vlaamse minister Leo Peeters. Die rotfaciliteiten en dat rotgedoe over hun toepassing leiden weer tot die rotdiscussie over wat de wet voor-schrijft en de democratie vereist.

Maar a fortiori wanneer ze gevoerd wordt in zo'n les Nederlands-voorvolwassenen is deze discussie zinloos. De wet schrijft je dit voor, de democratie vereist dat, maar ook het pragmatisme telt mee - de variant van het gezond verstand waarvan deze studenten per definitie voorstander zijn, want anders zouden ze hier geen Nederlands zitten leren. Ze prediken

de vanzelfsprekende tweetaligheid en de sympathieke tolerantie, hebben een even grote hekel aan én Franstalige én Vlaamse extremisten als ik. Eigenlijk zijn we het over de hele lijn roerend eens, behalve inzake hoe het nu verder moet met die rotfaciliteiten. Zij willen die uitbreiden, ik wil die afschaffen. Allen zijn we voorstander van een rand waarin we ons niet met taalvitterij moeten bezighouden, maar volgens hen is dat een tweetalige rand waarin de Vlamingen niet te klagen hebben en volgens mij is

dat een Vlaamse rand waarin de anderstaligen niet te klagen hebben.

Over het verschil tussen de ene en de andere oplossing kunnen we nog uren doorgaan, maar de lestijd is om en morgen wacht weer een werkdag.

Maar de rotdiscussie blijft door mijn hoofd spoken en in gedachten maak ik mijn geschiedenisles af voor we de actualiteit aansnijden. Ik haal de eerste Belgische taalwetten boven en citeer uit die inzake Bestuurszaken, de Wet van 22 Mei 1878: 'In de provinciën Antwerpen, Limburg, Oost- en West-Vlaanderen en in het arrondissement Leuven moeten alle berichten en mededelingen, door Staatsambtenaren tot het publiek gericht, in het Nederlandsch opgesteld zijn, met of zonder Fransche vertaling, en moeten die ambtenaars met gemeenten of bijzondere personen in het Nederlandsch briefwisselen, ten ware de belanghebbende, uitdrukkelijk of door eigen gebruik der Fransche taal, het anders verklaarde te verlangen.'

In die tijd, leg ik uit, hadden de Vlaamsgezinden zoveel gezond verstand en waren ze zo tolerant dat ze de de Franstaligen in het hele Vlaamse landsgedeelte alle faciliteiten gaven. Daar zijn ze nadien van teruggekomen - raad eens, of zoek eens op, waarom.

Brigitte Raskin

Zaventem droomt van multifunctionele hippodroom

Het zou met neonverlichting, schreeuwerige radiospots en dertig wegwijzers kunnen, maar Zaventem kiest voor een meer zacht-aardige en waarschijnlijk effectievere aanpak om de hippodroom van Sterrebeek meer bekendheid te geven. Samen met de vereniging Demi-Sangs, die de wedrennen organiseert, pompt het bestuur tijd en energie in het aantrekken van evenementen op de site.

Sinds de paardensport almaar meer heeft af te rekenen met de concurrentie van andere kansspelen, zitten de Belgische renbanen in moeilijke financiële papieren. De hippodroom van Sterrebeek vormt daarop geen uitzondering en is zelfs nog altijd in handen van een curator. De renbaan meer bekendheid geven en een dynamischer uitstraling zouden de paardensport zeker ten goede komen. 'De hippodroom van Sterrebeek beschikt over een unieke infrastructuur en leent zich uitstekend voor tal van recreatieve activiteiten', zegt de Zaventemse burgemeester Francis Vermeiren fier. Zaventem is weliswaar geen eigenaar van de site, maar wil toch graag meer leven in de hippodroom omdat dit weer de hele gemeente ten goede komt. Naast de

inkomsten uit de paardenwedstrijden die Zaventem jaarlijks enkele miljoenen opleveren, zorgt de renbaan ook voor tewerkstelling en is ze indirect een bron van inkomsten voor de horeca-zaken in de buurt.

Geruchten over verkavelen

Secretaris Alain Goethals van hoofdgebruiker Demi-Sangs is tevreden over de samenwerking met het gemeentebestuur en juicht het voornemen toe om een actiever beleid rond de hippodroom te gaan voeren. De renbaan loopt daardoor minder het risico dat ze ooit zou worden verkaveld en dat is voor de vereniging een hele geruststelling. De hippodroom ligt in een beschermde groene zone en dat moet volgens het gemeentebestuur zo blijven. Burgemeester Vermeiren: 'Op een bepaald moment circuleerden er in de gemeente geruchten dat we het gebied wilden verkavelen. Daar is niets van aan. Integendeel. De hippodroom behoort tot de toeristische bezienswaardigheden van de gemeente, samen met een aantal historische gebouwen in het centrum zoals de Sint-Martinuskerk met een schilderij van Antoon Van Dijck, de Stockmansmolen, de kastelen Derscheid en Mariadal en het kerkplein in deelgemeente Nossegem.' Zaventem wil de talrijke bedrijven op haar grondgebied ertoe aanzetten om

de hippodroom regelmatig te huren ten behoeve van promotionele activiteiten en voor het onderhouden van de commerciële relaties. Een politieke partij gaf onlangs het goede voorbeeld en koos de renbaan uit om er met een groots feest uit te pakken. Het gemeente-

bestuur ziet voor de hippodroom ook een toekomst weggelegd als locatie voor milieu-educatieve initiatieven zoals een kinderboerderij of projecten rond paarden en paardenverzorging. Ook sportnamiddagen en kinderopvang behoren tot de mogelijkheden om de 47 hectare grote renbaan in de groene Prinsenjachtwijk een bijkomende bestemming te geven.

Krijgsgevangenenkamp

De hippodroom van Sterrebeek is zowaar de grootste van het land. Paardenliefhebbers kunnen er terecht voor alle disciplines: galop, sulky en hindernissen. De hoogdag op Sterre-

'De hippodroom van Sterrebeek leent zich uitstekend voor tal van recreatieve activiteiten'

beek is ongetwijfeld de jaarlijkse Grote Prijs Mardi-Gras. De hippodroom van Sterrebeek werd in 1938-1939 gebouwd. Tijdens en na Wereldoorlog II fungeerde het complex achtereenvolgens als verblijfplaats voor zieke paarden, als krijgsgevangenkamp van het Amerikaanse leger en als opslagplaats van de dienst voor legermateriaal. Door de oorlog en zijn nasleep begon de paardenrensport er pas in de jaren vijftig volop te bloeien. De hippodroom telt vijf renbanen. De buitenste baan beslaat een omtrek van 2.300 meter en is maar liefst twintig meter breed. De stallingen bieden plaats aan 320 viervoeters, waarvan 70 voor paarden die er alleen 'op bezoek' komen. Als alles meezit, zal de hippodroom in de nabije toekomst opnieuw en regelmatig dan nu het geval is het bezoek krijgen van een massa mensen.

An Van hamme

FOTO: RITA DANIELS

RESTAURANT

Beste Vlaamse kok van 1998 komt uit Hoeilaart

'Over vier of vijf jaar begin ik met mijn eigen restaurant in de rand van Brussel en het zal er een worden met Michelin-sterren', zegt de 21-jarige Sven Bogaert uit Hoeilaart. Hij werd onlangs gelauwerd als 'Beste Kok van Vlaanderen 1998'.

We spreken met hem over zijn hobby, kookwedstrijden winnen, en zijn levensdroom, een eigen eethuis met grote klasse... Vastberaden en met de blik op oneindig beschrijft hij hoe dat restaurant van hem er zal uitzien. 'De naam zal plaatsgebonden zijn, want Restaurant Sven, dat klinkt toch niet'. Hoe dan ook, het wordt een oud herenhuis dat hij wil verwerven, 'of een kasteeltje, want liefst iets met veel kamers...'. Waarop moeder Bogaert zegt: 'Maar Hoeilaart is daarvoor echt wel te duur'. 'Toch moet het in de buurt van Brussel', riposteert Sven overtuigend. 'Buiten de stad is beter voor zakenlunches en bovendien kun je dan met een ruim terras werken'. Er is duidelijk geen ontkomen aan; De rand zal over enkele jaren geconfronteerd worden met de Michelin-sterren van Sven Bogaert.

Droomrestaurant

Het is aangenaam om met een dergelijke 'gast-met-pit' over zijn levensdroom, zijn vooruitzichten, zijn wedstrijden en zijn stiel te praten. Het doet goed te zien dat er nog mensen zijn die dromen en die eigen gedroomde toekomst als werkelijkheid voor ogen zien. Niets groots is

ooit uit mensenhanden ontstaan zonder dat daar eerst intens van werd gedroomd. 't Wordt wel hard werken, maar daar heeft hij geen schrik van', zegt zijn moeder-pleitbezorger.

Wij slenteren met Sven Bogaert al pratend, zagezegd doelloos door de Brusselse binnenstad met haar talloze speciaalzaken in voeding. Bij potten en pannenwinkel Lauffer in het verlengde van de Beenhouwersstraat stapt hij resoluut binnen, want dit

De rand zal over enkele jaren geconfronteerd worden met de Michelin-sterren van Sven Bogaert

huis is in de Brusselse gastronomie een ware tempel van beter keukengerief. Bij hofleverancier chocoladerepen Galler aan de Grote Markt wordt het proeven en kopen. Je weet maar nooit of deze chocolade, die koningen en prinsessen met graagte verorberden, het ook niet goed zou doen bij de koffie in Svens droomrestaurant. De koffie zelf dan! Een verplichte halte bij Corica aan de hoofdstedelijke Kiekenmarkt, leert hem meteen dat zowat alle restaurants met Michelin-sterren, ook sommige uit Frankrijk, hier hun speciale en geheime mengelingen laten maken: Comme chez Soi, jawel, maar ook Pierre Romeyer, wiens basismengeling hier wordt verkocht als Moka Royal. In dit koffiehuis worden de koffiegeheimen van tal van gerenommeerde keuken-

pieten zorgvuldig bewaakt. Een eigen mengeling laten maken is geen probleem, leert Sven Bogaert, maar andermans koffiemengsel afsnoepen, dat kan niet bij Corica.

Tijdens zo'n wandeling met Sven wordt al vlug duidelijk dat zijn sterrenrestaurant er ook daadwerkelijk zal komen. 'Ik leef daarvoor', zegt hij vol overtuiging.

Verlekkerd op vis

De prijs van 'Beste Kok van Vlaanderen 1998' georganiseerd door de Gentse hotelschool Tweebruggen heeft hem een professionele oven van 70.000 fr. opgeleverd. Daarvoor diende hij een verplicht Escoffier-nummer te bereiden, namelijk Anguille Benoîtou, zijnde paling in frituur met rode wijnsaus, én zijn ingediende eigen creatie van 'Zonnevis (Saint-Pierre) en Krab'. Sven sluit niets uit in de keuken, hoewel zijn voorkeur duidelijk uitgaat naar visbereidingen. 'Omdat ikzelf verlekkerd ben op vis en omdat dit mij de kans geeft om te experimenteren met sauzen.' Zijn winnend recept stond in Michelinrestaurant Michel in Groot-Bijgaarden, waar hij werkt, trouwens een maand lang op de spijskaart en had er een uitbundig succes. Een echte voltreffer dus die verder reikte dan de wedstrijd!

Hoe kan het ook anders als je met een eigen restaurant wil beginnen?
F.D.

Praktisch: Sven Bogaert, Michel, Gosetlaan 31, 1702 Groot-Bijgaarden, tel. 02/466 65 91.

In het aards paradijs van Al Balis is lachen geen zonde

De 'Tuin der Onlusten' van groenkunstenaar Al Balis is als een zonnig, aards paradijs, waar de drukbezette voorbijganger graag tot rust komt. In de toekomst komen in dit groene stukje Alsemsberg allicht nog meer wandelaars voorbij, want voor hen bouwt Balis in de komende maanden een 'Europapleintje', een heus straatpleintje, vanwaar je kunt kennismaken met de kunstentuin en met een nieuw standbeeld van Herman Teirlinck.

elitair, ondoordringbaar en ademt veel te veel miserie. Dat is volgens mij niet de functie van kunst. Kunst moet aansluiten bij de gevoelens van gewone mensen.'

Mooi en lelijk

De kunst van Balis is moeilijk te begrijpen, maar misschien is dat niet nodig? Al Balis: 'Je kunt in de voorwerpen die ik heb gemaakt van alles proberen te zien, maar dat is niet echt de bedoeling. Het is wel belangrijk de voorwerpen en de indrukken op je te laten afkomen en de erbij horende gevoelsstroom te voelen. Ik breng verschillende afgedankte spullen samen. Soms kies ik ook heel lelijke objecten uit. Maar die horen erbij, want zo is het leven ook; Mooi en lelijk, goed en kwaad botsen met elkaar. De nieuwe vorm, het voltooid kunstwerk, moet ik natuurlijk wel mooi vinden.'

Al Balis is samen met zus en beeldhouwster Beg-tse en keramiek-kunstenaar Nora De Rycke volop aan het werk in de tuin: 'Als het Europapleintje is afgewerkt, kunnen de voorbijgangers de tuin (die maar enkele weekends per jaar geopend is voor het publiek) ook bewonderen als hij gesloten is. Het pleintje moet helemaal klaar zijn als het nieuwe millennium begint.'

De kunstenaar bereidt momenteel ook de volgende editie voor van het kunstproject dat doorgaans van half augustus tot half september in de tuin plaatsvindt. Balis: 'Zo'n 8 jaar geleden ben ik met Beg-tse de 'Tuin der Onlusten' begonnen. Elke zomer zetten we er een kunstproject op. Dat heeft zo'n succes dat we ermee blijven doorgaan. Voor de volgende editie is nog niet helemaal duidelijk wie van de partij zal zijn. Iedereen die zich in dit soort kunst herkent, kan meedoen. Kunst is voor mij niet iets dat een kunstenaar in zijn ivoren toren uitdenkt, je kunt er gerust samen met anderen aan werken.'

Ambassadeur van Beersel

Balis hecht veel belang aan het beeld

van Teirlinck dat aan het Europapleintje een stek krijgt: 'Teirlinck was een wereldburger, een groot schrijver en verbonden aan deze grond. Ik wil een groot hoofd van Teirlinck maken, met daarop een engel. Het beeld verwijst naar zijn boek 'Gevecht met de engel'. Het standbeeld moet nog meer wandelaars naar de wereld van Al Balis lokken: 'Ik maak de streek wat bekender, ben een beetje ambassadeur van Beersel. Beersel heeft trouwens alles om op cultureel vlak een unieke gemeente te worden. In het kasteel van Beersel zou bijvoorbeeld heel veel kunnen gebeuren. Op het Herman Teirlinckplein zouden in plaats van parkings heel veel terrasjes moeten komen, waar mensen elkaar graag ontmoeten. Zo'n positieve aanpak geeft energie en lokt de mensen uit hun tent.'

Marleen Teugels

Tuin der Onlusten: deze zomer is de tuin vermoedelijk de laatste twee week-ends van augustus en de twee eerste van september open voor het publiek. Voor info over het kunstproject: tel 02/380 34 28.

FOTO: BETH VANPEL

Het Vlaamse artistieke wereldje slaagt er niet in kunstenaar Al Balis - die naar eigen zeggen tot de 'New Flemish Primitive Art School' behoort - in een hokje te stoppen. Met allerhande afgedankte spullen en nieuwe materialen maakt Balis op een primitieve manier en met primitieve middelen eigenzinnig een nieuwe, verbaazingwekkende wereld, die tot rust brengt en verse energie geeft.

'In de middeleeuwen was kunst er ook voor het gewone volk. Er was geen hoge drempel', zegt Al Balis. 'Kijk maar naar de kathedralen! Die werden van binnen en van buiten overdadig opgesmukt en wisten alle lagen van de bevolking te bekoren. Ik vind het belangrijk om bij die traditie aan te sluiten en kunst te maken die voor iedereen toegankelijk is en een positieve uitstraling heeft.'

'De moderne kunst neemt op dit vlak haar rol niet op', vervolgt Balis. 'Ze is

Ein irdisches Paradies in Alsemsberg

Der 'Tuin der Onlusten' (Garten der 'Unluste') des Gartenbaukünstlers Al Balis erscheint als ein Paradies auf Erden, in diesem grünen Flecken im Alsemsberg ruht sich der Spaziergänger gern aus. Es ist nicht einfach, den Stil des Künstlers Al Balis zu definieren. 'Ich bringe verschiedene ausge-diente Objekte zusammen, manchmal wähle ich dabei auch hässliche Objekte aus, das gehört dazu. Die neue Form, das vollendete Kunstwerk muss natürlich gefallen. Ich will Kunst machen, die für jeden zugänglich ist und die eine positive Ausstrahlung hat', so Balis.

In den kommenden Monaten errichtet Balis einen 'Europaplatz', ein Ort, an dem man den Kunstgarten und eine neue Statue des Autors Herman Teirlinck kennenlernen kann.

van huizen en tuinen

Tuinen verbeeld

De kleine, maar goed gedocumenteerde tentoonstelling herneemt gedeeltelijk de tentoonstelling 'Images de jardins' die enkele jaren geleden in de Universitaire Bibliotheek Plantin Moretus in Namen werd georganiseerd. De Plantentuin van Meise heeft de gelukkige ingeving gehad om deze tentoonstelling ook in Brussel te tonen, zij het dan zonder de fenomenale boekencollectie die in Namen te zien was, maar met werken uit de eigen collectie.

De grote etappes van de tuingeschiedenis, vanaf de Italiaanse Renaissance, de botanische ontdekkingen in de Nederlanden uit de 16de eeuw, de geometrische Franse tuinen, de landschappelijke Engelse tuinen, de romantische tuinen uit de 19de eeuw tot de eclectische tuinen uit de 20ste eeuw, allemaal komen ze aan bod in deze tentoonstelling.

De Vlaamse en Hollandse Renaissance uit de 16de en 17de eeuw is goed vertegenwoordigd met o.m. de befaamde 'Hortorum viridariorumque...' van Jan Vredeman de Vries uit 1583, 'Den Nederlandtsen hovenier...' van Jan Van der Groen uit 1675 en 'De Koninglycke hovenier...' van Hendrik Cause uit 1676.

Landschappelijke tuin

Het meest volledige overzicht van de klassieke Franse tuin is te vinden in 'La théorie et la pratique du jardinage' van Antoine-Joseph Dezallier d'Argenville uit 1709 met tientallen modellen van klassieke parterres. Fascinerend zijn ook de afbeeldingen van labyrinten, soms zelfs geïnspireerd op menselijke figuren. Met bloemen wordt in die tuinen

In de Nationale Plantentuin van Meise is vorige maand een tentoonstelling geopend over de geschiedenis van de Europese tuinarchitectuur van de XVIe tot de XXe eeuw. Aan de hand van oude boeken en gravures wordt een beeld geschetst van de evolutie van de tuin-kunst vanaf de Middeleeuwen tot vandaag.

uiterst spaarzaam omgesprongen. Maar zoals blijkt uit de 'Instruction pour les jardins fruitiers et potagers' van Jean de la Quintinie, de hof-tuinier van de koninklijke moestuinen in Versailles, stond de groenten- en fruitteelt op een ongekend niveau. Vanaf de 18de eeuw komt de klad in de Franse tuin en ontstaat in Engeland de zogeheten landschappelijke tuin die zich inspireert op een idyllische

In de klassieke Franse tuin zijn bloemen zeldzaam

natuur en overvloedig gedecoreerd werd met schilderachtige bouwsels zoals Griekse tempels, Chinese torens, en Romeinse ruïnes. Dit is de periode dat in Engeland beroemde parken als Blenheim, Stowe, Painshill en dergelijke worden aangelegd.

Ook in België worden in die tijd landschapstuinen aangelegd. Het park van Meise is daarvan trouwens een prachtig voorbeeld. De geschiedenis van dat park en de veranderingen die het in de loop der tijden onderging, komen in een apart deel van de ten-

toonstelling uitgebreid aan bod. Ter gelegenheid van deze tentoonstelling werd voor het Kasteel van Bouchout een kleine tuin aangelegd, geïnspireerd op de Renaissancetuin die hier ooit moet hebben gelegen.

Frans-Engelse verzoening

Vanaf de 19de eeuw probeert ondermeer de Brit John Claudius Loudon de formele Franse tuin te verzoenen met de lossere Engelse landschappelijke stijl. Voor het eerst ook krijgen bloemen en bloeiende heesters opnieuw een vooraanstaande plaats in de tuin. Wat de twintigste eeuw betreft, wordt ondermeer aandacht besteed aan de Britse Gertrude Jekyll, bekend van haar reactie tegen de overdreven decoratiezucht van de Victoriaanse bloemenperken en haar pleidooien voor een meer natuurlijk aandoende beplanting.

Uiteraard zijn op de tentoonstelling ook voorbeelden te zien van de botanische werken die vanaf de 16de eeuw verschenen en die vaak prachtig zijn geïllustreerd. Tot de topwerken behoren natuurlijk de boeken van de befaamde plantkundigen Rembert Dodoens en Carolus Clusius.

Op de tentoonstelling zijn ook een aantal oude tuinmaterialen te zien die soms zo mooi zijn dat ze bijna een kunstwerk op zich zijn.

De tentoonstelling 'Tuinen verbeeld' in het Kasteel van Bouchout in Meise loopt nog tot 15 november en is dagelijks geopend van 13 tot 16u30. Op zon- en feestdagen tot 18u.

Info: 02/269 39 05 - Fax: 02/270 15 67 - <http://www.br.fgov.be>

Paul Geerts

Met de School van Tervuren naar de vrije natuur

Vorig jaar kreeg Tervuren er een museum bij toen de vzw 'Vrienden van de School van Tervuren' haar privé-museum kon inwijden. Sinds 1 juni van dit jaar is er ook een wandelpad uitgestippeld waarlangs werk van de Tervuurse meesters is te zien. Maurice Wynants is de bezieler- en voorzitter van de vriendenkring.

Wat moeten wij ons voorstellen bij de School van Tervuren?

Het is een belangrijke groep schilders die in Tervuren heeft verbleven en gewerkt tussen 1860 en 1914 in drie opeenvolgende generaties. In hun schilderkunst lieten ze zich leiden door de 'School van Barbizon' in Frankrijk. Dat is niet zo verwonderlijk; Tervuren heeft een prachtig afwisselend landschap dat erg doet denken aan dat van Barbizon.

School leeft voort

Hoe is Tervuren een schilderskolonie geworden?

Dat is een beetje bij toeval gebeurd. Een aantal schilders uit de omgeving van Brussel was in 1850 naar Barbizon gegaan. Eén van hen was Camille Van Camp. Van Camp was een gefortuneerde jonge schilder uit Antwerpen die ook Tervuren kende als oude jachtresidentie. Hij ontmoette op een dag de totaal berooide schilder-decorateur Hippolyte Boulanger en Van Camp bracht Boulanger onder in de herberg 'In den Vos' aan de parkpoort op de markt van Tervuren. Boulanger is toen zeer snel uitgegroeid tot de toonaangevende figuur van enkele schilders die zichzelf de School van Tervuren hebben genoemd om in 1866 te kunnen deelnemen aan het grote driejaarlijkse Salon van Brussel. **Had Tervuren eenzelfde uitstraling als Barbizon?**

Neen. Barbizon staat er torenhoog boven omdat daar echt heel bekende schilders naar toe trokken - ik denk aan Millet, Corot, Rousseau, Courbet, enzovoort. Daar komt bij dat wij niet

chauvinistisch genoeg zijn en/of waren om de School van Tervuren voldoende naar waarde te schatten. Toch is het begrip School Van Tervuren nooit verloren gegaan. In 1924 is er een eerste grote tentoonstelling aan gewijd en in 1967 volgde een tweede grote overzichtstentoonstelling. Hieraan hebben we een wijk overgehouden waar de straten genoemd zijn naar de meesters van de School van Tervuren. Er is een herdenkingsplaat aangebracht op de gevel van het huis waar indertijd de herberg 'In den Vos' werd opgehouden. In het begin van de jaren tachtig hebben we een kring opgericht die de School van Tervuren wilde promoten, werken zou verzamelen, een museum oprichten en een tijdschrift uitgeven.

Wandelpad naar toen

Hoe ver staan we vandaag?

Een tijdje geleden hebben we 'Euro Art' opgericht. 'Euro Art' is een vereniging van Europese kunstenaarskolonies. We zijn er trots op dat dit initiatief is uitgegaan van Tervuren. Wij hebben contacten met Barbizon en een aantal andere kunstenaarskolonies onder meer in Duitsland. Ook Sint-Maartens-Latem heeft zich nu aangesloten. Sinds een jaar hebben wij ons museum met de plastische naam 'Het Schaakbord' naar 't scaebert', de naam van het vroegere pand. Barbizon is ons iets voor geweest met zijn museum maar daar hebben ze 60 miljoen overheidsgeld gekregen. We

werken momenteel ook aan een boek dat volgend jaar verschijnt.

En nu is er ook een toeristische activiteit bijgekomen?

In samenwerking met de VVV hebben wij een 'School-van-Tervurenpad' uitgezet. Op dat pad vind je reproducties van werken die zo staan opgesteld dat je het landschap kunt bekijken vanuit dezelfde gezichtshoek als de schilder het heeft gedaan op het ogenblik dat hij het werk schilderde. We hebben er de drie belangrijkste werken van de School op uitgezet: 'De Wolfenweg' van Joseph Coosemans, de 'St-Hubertusmis' van Hippolyte Boulanger en 'Kramen in de Kerkstraat' van Jean-Baptiste Degreef. Op dat werk herkennen we de plaats waar het pand 'Het Schaakbord' stond met ernaast het huis waar Jules Montigny heeft geschilderd...

Flor Stein

Info: De wandeling start op de markt van Tervuren, duurt twee uur, is gratis en gebeurt in principe individueel. Van de VVV krijgt u een duidelijke begeleidende tekst en routebeschrijving. Afspraken voor een rondleiding met gids kunt u maken via de VVV. Zo een rondleiding kost 1500 BEF. VVV Tervuren: 02/769 20 80. CC Papeblok: 02/768 03 00

Suer les traces de l'Ecole de Tervueren

L'Ecole de Tervueren est un important groupe de peintres qui ont séjourné et travaillé à Tervueren entre 1860 et 1914. Parmi les peintres qui composaient cette école, dont l'art s'inspirait de l'Ecole française de Barbizon, figurent notamment Camille Van Camp, Hippolyte Boulanger, Joseph Coosemans et Jean-Baptiste Degreef. Le paysage de Tervueren, aussi superbe que varié, n'est pas du reste sans évoquer celui de Barbizon. L'andernier, l'asbl 'Les Amis de l'Ecole de Tervueren' a ouvert un musée privé à Tervueren et depuis cette année, les visiteurs peuvent admirer, en suivant un sentier pittoresque dûment balisé, des reproductions de peintures disposées de telle sorte qu'ils peuvent observer le paysage du même angle de vue que le peintre en son temps. Une visite à recommander.

Het is niet mijn strijd

De Nederlandse journalist Frans Boogaard kwam in 1986 voor het eerst in België wonen, maar al lang voor die datum had hij Belgische vrienden. Frans Boogaard woont sinds 1997 in Rode. Hij is correspondent voor de Nederlandse krant Het Algemeen Dagblad en voor het NOS-radioprogramma 'Met het oog op morgen'.

Van hoofdredacteur Coenjaarts mag ik zelf mijn onderwerp kiezen, van RandKrant-redacteur Johan Cuppens, tien jaar geleden al mijn maatje als Europees correspondent, moet het eigenlijk over de faciliteiten gaan. Johan heeft daar iets mee, zag ik in de RandKrant van maart. Hij vindt het maar zo-zo dat mijn zontje op een Franstalige school zit. Een adreswijziging met 'Rhode St. Genèse' in plaats van 'Sint-Genesius-Rode' deed helemaal de deur dicht. Schande! Voor sommige Vlamingen is het blijkbaar moeilijk te verteren dat de meeste Nederlanders géén taalfundamenta-

list zijn. Dat is wellicht historisch verklaarbaar. Wij hebben er nooit voor hoeven te vechten, of toch nooit lang achter elkaar. Wij hebben niet te maken met oprukkende anderstaligen aan onze grenzen en zelfs daarbinnen. Wij hebben nooit in het holst van de nacht plaatsnaamborden en straatnaamduidingen staan overschilderen.

Fundamentalisme

Van mij mag het allemaal, want het hoort bij België als de grand cru van Hoegaarden. Maar mag ik er, zelfs nu

'Weigeren de tweede landstaal te leren getuigt veeleer van verregaande kinderachtigheid dan van principes'

ik in een faciliteitengemeente woon en dus op het 'slagveld', lekker buiten blijven? Het is niet mijn strijd. Ik kan best genieten van een vinnig debatje tussen ayatollah Peeters en tantine

Laurette. Maar als ik in de krant lees dat een VU-senator naar de Raad van State stapt omdat op zijn in Leuven afgegeven identiteitskaart vier talen staan in plaats van één, dan haak ik af. Dat doe ik ook als ik in een andere krant lees dat Franstalige leden van de Assemblée van de Raad van Europa hun land willen laten veroordelen voor schending van de rechten van minderheden. Of wanneer ik José Happart hoor zeggen dat 'Leo Peeters erger is dan de Duitse bezetters, want die hebben ons nooit hun taal opgelegd'. Het fundamentalisme zit aan beide zijden van de taalgrens, en is daarmee een slecht voorbeeld voor een wereld die niet zoekt naar spanning, maar naar ontspanning. Rechters die weigeren hun tweede landstaal te leren, zie-

kenhuispersoneel dat maar één landstaal spreekt - het zijn eerder uitingen van een verregaande kinderachtigheid dan van principes. En niemand hoeft bij mij aan te komen met het verhaal dat ik dit als buitenlander niet 'begrijp'. Ik had al Belgische vrienden, lang voor ik hier in 1986 voor de eerste keer kwam wonen. Ik heb het genoeg gehad meer dan twintig jaar geleden een aantal malen te kunnen spreken met een eerbiedwaardig taalactivist als Florimond Grammens. Maar ook met minder frisse broeders als Roger Spinnewijn van de Vlaamse Militanten Orde, bij wie tijdens het gesprek in zijn huis in Brugge een groep kinderen binnenviel, in uniform de Hitler-groet brengend, want aan de taalstrijd zit helaas ook een extreem-rechts kantje, dat verder gaat dan gezond nationalisme.

Asociaal verkeer

Het zou allemaal niet zo erg zijn als er in België verder geen problemen waren, maar we praten over een land met een redelijk gebrekkige democratie, een slecht functionerend politien justitie-apparaat (Dutroux-land!), een record-staatsschuld en een hoofdstad die veel van zijn monumenten vernielt en zijn afvalwater nog ongezuiverd op de Zenne loost - om maar een paar uiteenlopende onvolkomenheden te noemen. België is ook een land -ook daar klagen veel Nederlanders over- met een buitengewoon asociaal verkeer, waarin iedereen maar doet wat hem uitkomt: links voorsorteren om rechtsaf te slaan, dubbel-parkeren om de vakantiefoto's op te halen, rechts inhalen, files passeren op de andere rijbaan. Dat kost elke week meer slachtoffers dan honderd jaar taalstrijd. En daar ligt België niet wakker van.

Frans Boogaard

FOTO: RITA DANIELS

Dutch journalist Frans Boogaard first came to live in Belgium in 1986, although long before that he already had numerous Belgian friends. He has been living in Rode since 1997. 'Some Flemings apparently

Living in Sint-Genesius-Rode

find it hard to accept that the Dutch, for the most part, are not language fundamentalists. This can perhaps be explained historically', says

Boogaard. 'Fundamentalism sits on both sides of the language border, and is thus a poor example of a world which isn't striving for more tension but rather for détente', says the journalist, who prefers to stay away from the issue because 'it's not his battle'. He believes that it wouldn't be so bad if there weren't any other problems in Belgium. But of course that isn't the case: a fragile democracy, a poorly functioning police and judicial system are just a few of the imperfections noted by the Dutch journalist. 'This is also a country which has an extraordinarily asocial traffic situation, in which everyone does whatever he pleases. Each week that indifference costs more victims than a hundred years of linguistic conflict. Yet Belgium doesn't seem to lose much sleep about that.'